Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 19 ‖ Miercuri, 21 ianuarie 2009 – Sâmbătă, 21 ianuarie 1989 ‖ DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

SACRIFICII ALE POPULAȚIEI PENTRU PLATA DATORIEI EXTERNE

În 1989, românii lucrau de zor pentru plata datoriei externe. În timp ce importurile fuseseră sistate, produsele autohtone, fie că erau mașini, confecții sau alimente, luau drumul țărilor vecine și prietene.

Finanțările externe pe care regimul comunist le-a făcut pentru industrializarea țării s-a întors ca un blestem împotriva României, după ce Nicolae Ceaușescu a hotărât într-un acces de furie să plătească toată datoria externă. A fost o mare greșeală pe care a făcut-o, pentru că Occidentul ne-a penalizat și România nu a mai avut acces la piața de capital până în anul 1996. Robinetul cu bani externi a fost închis pentru țara noastră până în 1996 și astfel am ratat un timp propice pentru investiții. Valoarea datoriei externe contractată de Ceaușescu a fost între 11-12 miliarde de dolari, însă cifra exactă este greu de spus. Chiar și în anul 1990, chinezii au mai găsit că România mai are de plătit 500 de milioane de dolari, o datorie pe care Ceaușescu o pierduse din vedere. Ca o ironie a sorții, datoria s-a plătit până în vara lui 1989, cu câteva luni înaintea căderii regimului comunist.

Regimul Ceaușescu a avut nevoie de bani din afara țării pentru a susține procesul de industrializare, care s-a făcut în mare parte legat de conceptele ideologice din acea vreme. S-au construit fabrici, uzine, combinate, s-au deschis șantiere. Șosele, căi ferate, blocuri, toate s-au făcut cu ajutorul banilor din afara țării. Dacă nu ar fi fost această legătură, poate că nu se ajungea la o datorie atât de mare. Bine ar fi fost dacă industralizarea s-ar fi făcut cu ajutorul unor investitori străini dispuși să aducă bani și tehnologie aici. De altfel, chiar Ceaușescu a vrut să aibă investitori străini în România, însă ideea lui era ca nici un investitor străin să nu dețină mai mult de 49% dintr-o întreprindere românească, ceea ce în mod clar însemna că aceștia nu aveau putere de decizie. De aceea, cei mai mulți investitori străini nu au acceptat să vină în România.

În 1989, cozile la alimente și bunurile de larg consum făceau parte din cotidianul românilor Foto: Andrei Pandele

Și atunci, singura soluție a fost ca industrializarea să fie susținută din împrumuturile externe de pe piața de capital. Aceste datorii externe au început încă de pe vremea lui Gheorghe Gheorgiu-Dej, dar s-au intensificat în timpul regimului Ceaușescu și mai ales în anii în care legăturile lui cu țările occidentale au devenit foarte puternice și pietele de capital străine s-au dovedit generoase cu România. Cea mai mare parte a finanțărilor externe a fost folosită în procesul investițional – s-au construit fabrici, combinate, s-au deschis șantiere. Dar, totodată după 1965, o bună parte din acești bani au fost folosiți și în construcții. De altfel, între 1965 și până în 1975, cam zece ani, s-a văzut limpede o îmbunătățire a nivelului de trai. Magazinele aveau mărfuri, salariile au crescut, oamenii puteau să cumpere. Mai mult, românii își permiteau să se ducă în restaurante.

Incapacitate de plăți în 1981

După 1975, astfel de preocupări au început să fie slăbite, pentru că nici împrumuturi externe nu au mai fost la fel de multe și nici preocuparea pentru piața de consum nu a mai fost ca înainte.

Industria construită de Ceaușescu a avut două momente. O expansiune până în 1975 și scăderi după 1975 când s-a văzut că era nevoie de noi retehnologizări, pentru că Ceaușescu a refuzat ideea ca investitorii străini să dețină mai mult de 49% din portofoliul unei fabrici. Mergând pe ideea împrumuturilor externe și pe cumpărarea de licențe, normal, că nu a putut lua cele mai performante tehnologii din Occident. Și chiar și tehnologiile bune au o durată de viață scurtă. Era nevoie de retehnologizări, iar industria românească nu mai putea asigura banii pentru ele. Schimbarea de macaz a avut loc în 1981 când a apărut o dificultate în plata datoriei externe. România a defectat plățile, cum se spune. Această chestiune nu a fost publică, o știa foarte puțină lume, populația nu a știut nimic, presa nu a știut nimic. Ceaușescu a avut un acces de furie și a declarat că întrerupe toate relațiile cu Occidentul. Atunci Ceaușescu s-a ambiționat și a făcut teribila declarație că România va plăti întreaga datorie externă, înainte de termen. De aici s-a ajuns la o situație foarte gravă, pentru că am fost sancționați și 15 ani am fost excluși de pe piața de capital. Abia în 1996 am putut lua credite de pe piața de capital și acesta era motivul pentru care am fost foarte dependenți de Fondul Monetar Internațional.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

Mai erau câteva zile până la aniversarea lui Nicolae Ceaușescu. Instituțiile statului, personalitățile culturii și științei, precum și „organizațiile de masă și obștești" se adunau zilnic pentru a-și manifesta „înaltele omagii" față de conducătorul statului.

Plenara tineretului comunist

La 21 ianuarie a fost rândul tinerilor comuniști, care s-au întrunit într-o plenară comună a CC al UTC, Consiliului UASCR și Consiliului Național al Organizației Pionierilor, la București. La încheierea lucrărilor, participanții și-au exprimat sentimentele de „profundă dragoste și recunoștință, de înaltă prețuire pe care le nutresc" față de Nicolae Ceaușescu, „genial strateg și strălucit ctitor al României socialiste, de a cărui gândire și faptă revoluționară se leagă indisolubil toate înfăptuirile noastre istorice, împlinirea nobilelor aspirații de libertate, demnitate și fericire ale întregului popor".

Pentru anul 1989, tinerii comuniști se angajau că vor acționa „cu înalt spirit revoluționar", își vor „consacra întreaga putere de muncă și creație pentru transpunerea exemplară în viață a acestui inestimabil tezaur de gândire și acțiune revoluționară.

(Continuare în pag. a II-a)

„PETRE ȚUȚEA ȘI ALȚII", CAPODOPERA SECURITĂȚII

„Nu pot evita neplăcerile bătrâneții și nu mă pot supăra pe Dumnezeu că m-a ținut până aproape la 90 de ani. Însă bătrânii au o supapă foarte înțeleaptă: au dreptul la nerușinare. O nerușinare nelimitată. Când mă gândesc la suferințele bătrâneții, îmi dau seama că în natura asta oarbă cel mai mare geniu este geniul morții. Faptul că murim, de cele mai multe ori la timp, este un semn al dragostei lui Dumnezeu pentru noi."

La etajul VIII al unui bloc vechi de pe Șipotul Fântânilor, aproape de una din intrările în Cișmigiu, continuau să vină în 1989 mulți musafiri. Majoritatea pentru a se bucura în fața unui spectacol de inteligență și cultură, izvorât poate și din „nerușinarea nelimitată" a vârstei de 87 de ani. Alții, câțiva, se perindau pentru a da cu subsemnatul la Securitate despre ce discută „obiectivul". De la intrare cuprindeai într-o privire o cămăruță îngustă, garnisită cu câteva scaune, și o etajeră îndesată cu niște cărți, așezată în fața unei dormeze vechi cu ladă. La căpătâiul dormezei mai tronau câteva teancuri de volume, acelea pe care „băieții" de la Securitate nu apucaseră să le confiște. În rest, o firidă amenajată pe post de chicinetă și o toaletă în care abia aveai loc să te învârți formau universul palpabil al lui Petre Țuțea – locul din care își ducea auditoriul spre nemărginirea lumii. „Același ritual de fiecare dată, trezirea din hibernare, câteva mici lamentări inerente vârstei pe care le rostea mucalit și apoi revigorarea lui pe măsură ce începea să dialogheze... Căci nu povestea, Petre Țuțea întotdeauna dialoga socratic cu cineva. Uneori se aprindea împotriva lui Huxley. Alteori îl contrazicea pe Cioran sau avea o dispută impetuoasă cu Kant. Deseori îi aducea în discuție, cu mare admirație, pe Vlad Țepeș sau pe Ștefan cel Mare: «Ce ar fi istoria noastră fără ei? O pajiște cu miei cumințiți...». Era un om foarte sociabil și cred că suporta greu singurătatea. Se bucura tare mult de fiecare vizită", povestește cineastul Nicolae Mărgineanu.

Dosarul de securitate „Petre Țuțea și alții" se deschide în ianuarie 1989 cu o „notă de analiză" prin care se impune continuarea urmăririi informative a „obiectivului" și anchetarea „elementelor legionare" care îl vizitează – măsură ce trebuia îndeplinită până la 25 februarie. Cele mai mari griji ale „băieților" erau „asigurarea controlului asupra lucrărilor sale, prevenirea multiplicării și difuzării în țară sau în străinătate a lucrărilor cu caracter dușmănos" și „intensificarea măsurilor preventive asupra legăturilor sale în vederea izolării obiectivului și reducerii posibilităților acestuia de a lua legătura cu elemente legionare și reacționare din Occident".

Cineastul Nicolae Mărgineanu își amintește despre prima sa vizită în casa lui Țuțea: „La începutul anului 1989, Ion Ladea, prietenul meu din tinerețe, care făcuse și el câțiva ani buni de închisoare, mi-a dat adresa lui Petre Țuțea și mi-a spus că acesta stă tot timpul acasă și are ușa deschisă. Era destul de bolnav și iarna nu putea ieși din casă, m-a avertizat că dacă vreau să-l cunosc să mă grăbesc, căci nu se știe cât o mai poate duce. Apoi mi-a sugerat să iau liftul până la ultimul etaj și apoi să cobor pe scări un etaj, pentru a-i deruta pe informatorii care presupunea că sunt în bloc. Acum îmi vine să zâmbesc, dar atunci mărturisesc că am respectat această minimă și naivă prudență. Pe de altă parte, erau frământări mari în țările vecine, așa că presupuneam că Securitatea avea destule probleme ca să mai aibă timp să se intereseze cine mai vizitează un bătrân filosof care trăia la limita mizeriei. Dar iată că m-am înșelat. Am aflat abia acum, că aparatul de control al Securității funcționa încă, imperturbabil la schimbările sociale care se întrezăreau.

Nu m-am dus să-l vizitez cu un scop politic. Departe de mine acest gând. Eram pur și simplu curios să-l cunosc. Se dusese vestea, circulau deja legende despre el. Pe urmă știam că este foarte bolnav și că poate are nevoie de ceva. Îmi era de fapt foarte dor de tatăl meu, îi simțeam lipsa și voiam să stau de vorbă cu un fost prieten și coleg de-al lui de suferință.

Așadar, i-am bătut la ușă. Un glas stins mi-a răspuns să intru. Petrică Țuțea era culcat în pat, învelit cu mai multe pături și haine, iar pe cap avea o ciupilică veselă, de copil, cu un pampon în vârf. În garsonieră era destul de frig. Am avut senzația că într-adevăr este foarte bolnav, dar treptat, după ce i-am spus cine sunt, și-a amintit de tata și a început să se înveioreze.

(Continuare în pag. a III-a)

SISTEMATIZAREA ROMÂNIEI

Clădiri pe rotile

O translare la care s-a lucrat din greu, în plină iarnă, a fost aceea a Mănăstirii Antim cu toate clădirile din incintă. Când s-a pus problema sistematizării zonei Unirii, vocea inginerului Eugeniu Iordăchescu era deja respectată, făcuse niște lucrări de care se ținea seama, iar regimul putea să și le revendice drept realizări ale socialismului. Eugeniu Iordăchescu își amintește: „Era în studiu bulevardul Unirii, care purta inițial denumirea de Victoria Socialismului. Când s-au proiectat blocurile au apărut aceste monumente, Antimul cu Palatul Sinodal, care făceau o spărtură în aliniamentul de blocuri. Clădirea fusese construită în 1918 când Spiru Haret era ministru al Culturii. Lui Ceaușescu nu i-a plăcut, a dat ordin să fie dărâmată mănăstirea. Toată lumea a intrat în mare panică. Le-am propus mutarea. Mai întâi, am mutat 24 m una dintre cuhnii. După aceasta, Ceaușească a venit și mi-a dărâmat-o, cu toate că ea avea simetrie cu cealaltă cuhnie. În sfârșit, ne-am întors aici. Mi-au pus niște termene!... Din octombrie până în primăvară". Mai departe, specialistul își amintește condițiile grele în care erau nevoiți muncitorii să lucreze. „Le înghețau muncitorilor mâinile pe fiare, așa era de ger. Am mutat Mănăstirea Antim cum își plimbă melcul casa cu el. Dedesubtul construcției, cazanul pentru căldură funcționa. N-au avut întrerupte nici apa, nici electricitatea, nici căldura, toate funcționau. Așa le-am mutat. În Palatul Sinodal era biblioteca Sinodului și Ministerul de Externe al Patriarhiei, partea de relații externe a Bisericii. A fost cea mai grea clădire pe care am mutat-o, 9.000 de tone. Înăuntru, nici o carte nu am deranjat din biblioteca părintelui Băbuș, toate au stat la locul lor. Făceam socoteala odată, era cât o garnitură de tren de marfă cu câteva sute de vagoane".

Împreună cu inginerul Iordăchescu lucra o echipă de 25-30 de oameni. Dacă îl întrebi de greutatea acestui fel de lucruri, spune că tehnologia folosită este foarte inteligentă, așa încât o treabă atât de grea se face cu oameni puțini.

70% gândire și 30% manoperă

„O construcție din aceasta înglobează în ea 70% gândire și restul manoperă", spune domnul Iordăchescu, care este bucuros că a salvat o clădire care poartă în interior picturi de Olga Greceanu, George Rusu și Mazilescu. Și marmură cu stucatură italienească.

„În cartea pe care am scris-o la imboldul Suzanei Gâdea – care i-a spus lui Ion Iliescu: «Să te știi de el să scrie, lucrurile trebuie să fie cunoscute!» – am scris toate lucrurile astea.

A venit o dată Suzana Gâdea când lucram la blocul acela de pe Aurel Vlaicu, vizavi de Dinamo, pe care le-am mutat eu. A venit cu Iliescu și a vrut să intre în bloc, a trecut peste puntea de legătură, peste groapă. Și zice: «Vreau să urcăm». Mă duc la lift să-l chem. «Dar merge?», mă întreabă ea. «Da, tovarășa, merge. La ce etaj?». «Cât mai sus». Am apăsat pe 6, blocul avea 7 etaje. Sunăm la o ușă, apare proprietara, Suzana cere un pahar cu apă.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Sâmbătă cu program de lucru redus. Cu excepția Elenei Ceaușescu, la vârsta de 70 de ani împliniți, nici o femeie din România nu mai merge zilnic la lucru.

La 10:15 l-a primit pe șeful protocolului V. Nicolcioiu. Au urmat Constantin Olteanu, Constantin Mitea și Emil Bobu. După jumătate de ceas cu Bobu în Cabinet, altă ședință pe probleme de cadre (12:00-12:50). Au prezidat, sub conducerea ei, Tănase, Olteanu și Bobu.

Soții Emil și Maria Bobu par a fi în ultima vreme cele mai apropiate persoane din anturajul „tovarășilor". În fiecare seară sunt invitați și „la club". Cuplul e singular și-n unele asemănări cu familia Ceaușescu. Strungar în fier, Emil Bobu a lucrat în tinerețe la Atelierele CFR Nicolina din Iași. În 1949 a fost trimis, un an, la „școala juridică" din Iași. Simultan făcea aceeași școală – nou înființată și la București pentru pregătirea cadrelor „noii justiții populare" –, viitoarea sa soție. Admisă pe baza a patru clase primare. Cu asemenea pregătire, Emil Bobu a fost numit consilier juridic principal în Ministerul Justiției, apoi procuror la Parchetul Militar București și procuror la Procuratura Generală a RPR (1950-1952). Cu patru clase și anul de „școală juridică", Maria Bobu s-a instalat judecător. Amândoi au terminat apoi în mare viteză cursuri fără frecvență la Facultatea de Drept (ea în doi ani, el în trei). În 1989, Emil Bobu era secretar al CC al PCR (din 1982). Soția, ministru al Justiției (din 1987). Nu se mai putea zice de-acum că singuri soții Ceaușescu încălcaseră dispozițiile partidului din anii '60 de-a nu mai aproba soți și soții în funcții de vârf.

Lavinia BETEA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Stigmatul unei eleve de liceu

Eram în clasa a XII-a și ascultam Cotabiță. „Și nu uita/Că-n viața mea/Ești prima iubire și ultima/Și n-am să mă opresc/ Să te urmeeez"... Cele mai multe dintre noi nu aveam nici o iubire. Filmul „Declarație de dragoste" ne marcase iremediabil, deznuda platonicul comunist la nivel de sentimente, făcea disecția pe capilarele trăirilor, însă dragostea era cam ultima pe lista priorităților noastre în viață. Mai ales că ea, lista, era zilnic verificată de părinți.

Aveam în clasă și câteva colege emancipate, care „se vedeau" cu prietenii lor. Le număram pe degetele de la o mână. La ora de dirigenție li se făcea morală, cu apropouri otrăvite care făceau trimitere la moralitate, decență și cumințenie. Dirigul avea datoria să ne aducă pururea aminte de bac și de admiterea la facultate... Ca și cum ar fi putut uita careva asta! Vreo două dintre fete „se vedeau" însă cu studenți și în ochii noștri, de gâște înhăimurate în sarafane până la genunchi, ele păreau trecute deja într-un nivel superior al evoluției.

(Continuare în pag. a II-a)

CRONICA NEAGRĂ

Ca niște monștri ai întunericului, tâlharii ies din noapte...

Spre sfârșitul lunii ianuarie 1989, procurorii au trimis în judecată o bandă de tâlhari ale căror fapte i-au îngrozit pe toți cei care au auzit de isprăvile lor. E oarecum de înțeles că regimul lui Ceaușescu se străduia să-i țină pe români departe de asemenea povești, pentru că ele rodeau la temelia sistemului politic din România. În publicațiile Scînteia, România Liberă, Pentru Patrie sau Lumea, la emisiunile TVR ni se spunea așa, de zeci de ani: în socialism nu se comit infracțiuni, pentru că toți oamenii au de muncă, pentru că rodul muncii este împărțit în mod echitabil, pentru că societatea nu admite trântori, pentru că nu avem bogați și săraci.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

21 IANUARIE

Rozalia mă întreabă dacă în America există cafea. Niște inși la care lucrează, și care au un fiu în Occident, recent mutat în State, i-au spus că de acum nu-i vor mai putea da cafea, deoarece în America nu se găsește...

Toată lumea comentează dispariția Verei. Ipoteze: 1. A plecat, pur și simplu, peste frontieră, prin mijlocirea unei filiere care se ocupă cu treceri în Ungaria. 2. A fost „expediată", cu pașaport în regulă. La ultima ei chemare în fața biroului o.b. , care avea instrucțiuni superioare s-o excludă din partid, fiindcă ar fi cerut să plece din țară, ea, foarte sigură pe sine, a replicat: – Nu aveți cum să mă excludeți, nu am cerut și nici nu cer să plec din țară, nu vreau să mă despart de partid!

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

21 ianuarie (sâmbătă)

Soarele a răsărit la 7:45, a apus la 17:10

Luna a răsărit la 16:37, a apus la 7:45

Sărbătoare creștină

Cuviosul Maxim Mărturisitorul; Sfântul Mucenic Neofeit; Sfinții Evghenie, Valerian, Candid și Achila

S-a întâmplat la 21 ianuarie 1989

- La Strasbourg au avut loc întâlniri între delegații parlamentare ale Comunității Economice vest-europene și ale Turciei. După cum transmitea agenția Efe, scopul reuniunilor a fost de a reactiva acordul de asociere la Comunitatea Economică Europeană, semnat de Turcia în anul 1963;
- Qin Jivei, consilier de stat, ministrul Apărării al RP Chineze, a întreprins o vizită oficială în Thailanda, la invitația guvernului thailandez – informa agenția China Nouă;
- În capitala Greciei a avut loc un atentat terorist împotriva procurorului Panaiotis Torsoulas, trei necunoscuți rănindu-l cu focuri de armă în momentul în care acesta își părăsea domiciliul. A fost cel de-al doilea atentat terorist în decurs de opt zile împotriva unor personalități elene implicate în lupta antiteroristă;
- Dezvoltarea relațiilor dintre RP Chineză și Cuba. Ministrul de Externe al RP Chineze, Qian Qichen, și omologul său cubanez, Isidiro Malmierca, aflat în vizită oficială la Beijing, au purtat convorbiri referitoare la modalitățile de extindere a relațiilor bilaterale și au făcut o trecere în revistă a problemelor internaționale ale acelor vremuri. Cei doi miniștri de Externe au semnat un protocol de colaborare ce prevede întărirea cooperării politice, economice, comerciale, culturale și tehnico-științifice dintre RP Chineză și Republica Cuba;

Ramona VINTILĂ

CARICATURA ZILEI

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES

SISTEMATIZAREA ROMÂNIEI

CLĂDIRI PE ROTILE

(Urmare din pag. I)

Mi s-a părut straniu, dar ea a vrut să vadă dacă merge instalația de apă, și, nu numai atât, a verificat dacă blocul e înclinat sau nu, s-a uitat la luciul apei din pahar. Era ingineră, profesoară de metalurgie. A verificat vibrația blocului", își amintește inginerul Iordăchescu.

Obligat să scrie o carte

Pe când era directorul Editurii Tehnice, Ion Iliescu n-a uitat de sugestia Suzanei Gâdea. Domnul Iordăchescu povestește: „Doamna Ilie mă chema mereu, îmi dactilografia manuscrisul, pentru că era ordinul să scriu. Nu prea aveam timp să scriu. Într-una din zile, când mă duc la ea, și văd că în loc de o poză cu biserica de la Schitul Maicilor apare ceva, o mogâldeață, nu știu ce era... O întreb ce e asta și îmi spune că nu e voie să publicăm poze cu biserici. «Știți ceva, tovarășă, eu n-am mutat un geamantan, o biserică am mutat din loc, pe asta am salvat-o!», i-am spus enervat și am ieșit. Am mers la Ion Iliescu să văd ce facem". Problema s-a rezolvat, cartea a apărut cu poza bisericii, lucrarea publicată atunci se numește „Translația construcțiilor".

Ce biserici a mai translat Eugeniu Iordăchescu

Biserica Olari, situată inițial pe Calea Moșilor, la vedere, a fost mutată pe Strada Olari, în spatele Blocului 4. Translarea s-a făcut la 22 septembrie 1982, pe direcția sud-vest, cu 58 de metri, și o altă deplasare de 22,35 metri, la 5 decembrie 1983. Biserica Sfântul Ilie Rahova, cu picturi de Gheorghe Tătărăscu, ctitorită la 1706 de Saftei Brâncoveanu, a fost mutată de pe Calea Rahovei în Strada Sfinții Apostoli, pe o distanță de 49 de metri, la 19 iunie 1984. Biserica Sfântul Gheorghe-Capra, ridicată în 1877 de către Constantin Dușulescu zis Capra, evocată de Nicolae Steinhardt în „Jurnalul fericirii", a fost mutată din Șoseaua Pantelimon nr. 131 pe Strada Fântânica, aproape 90 de metri. Biserica Sfântul Ioan Botezătorul sau Ionică Piață, cum i se mai spunea, a fost translată din Bulevardul 1848 nr. 41 pe o distanță de 23 metri pentru a fi așezată între magazinele Unirea și Cocor. Altă biserică mutată a fost Sfântul Ștefan-Cuibul cu barză, construită înainte de 1760 de clucerul Dona. Se afla pe Strada Știrbei Vodă, la nr. 95, iar după translarea pe o distanță de 12 metri, a fost așezată în spatele Blocului 25 din Știrbei Vodă. Mutarea ei s-a făcut în februarie 1988, dar lucrările de aducere a tuturor obiectelor scoase pentru translare și așezarea lor în bună ordine au făcut ca biserica să fie resfințită abia la 21 noiembrie 1990.

În orașul Reșița, același inginer a deplasat, pe o distanță de 55 m, biserica ortodoxă, realizată în anul 1827, care se afla în Piața 1 Decembrie 1918.

Lucrările de translare a bisericii Cuibu cu Barză au fost făcute pe o vreme geroasă Foto: Arhiva personală ing. Eugeniu Iordăchescu

Alte clădiri salvate prin mutare

Inginerul Eugeniu Iordăchescu a salvat de la demolare și altfel de clădiri, nu doar biserici. În 1982, o arteră de circulație din Râmnicu-Vâlcea trebuia să fie lărgită pentru a se asigura legătura cu stațiunea Olănești, așa încât casa memorială a lui Anton Pann ar fi trebuit să fie demolată. Inginerul Iordăchescu a translat această casă, construită în secolul al XVIII-lea, pe o distanță de 37,8 m. În București a mutat trei blocuri de locuințe de pe Șoseaua Ștefan cel Mare pe distanțe între 8 și 14 m. De asemenea, a mai translat clădirea Băncii Naționale din Miercurea-Ciuc, realizată în 1938, având o greutate de 2.400 t. Amplasamentul nou se află la 129 m depărtare de cel inițial, lucrarea fiind necesară pentru a se construi un nou centru civic. La noi în țară, cea mai veche mutare din loc a unui monument a fost făcută în vremea lui Ștefan cel Mare prin aducerea de la Volovăț a bisericii de lemn ridicate de Dragoș Vodă. J.A. Vaillant, călător francez în țările Române, notează că în 1844 a asistat la transportarea unei case de lemn în Vălenii de Munte, casa fiind trasă pe butuci de către 12 perechi de boi. Biserica de lemn de la Mănăstirea din Techirghiol a fost adusă în 1950 din Sinaia, de la Mănăstirea Sfânta Ana. Inginerul Emil Prager a ridicat la 3,5 m biserica-monument de la Rebegești-Buftea, în 1935, pentru a nu fi inundată de lacul Buftea. În 1981, inginerul Eleodor Săftoiu a ridicat cu aproape 5 m Schitul Ostrov, cu biserica și chiliile din jur, pentru a le salva de apa barajului construit pe Olt la Călimănești.

Daniela ȘONTICĂ

ARTICOLUL ZILEI

Eliminarea armelor chimice

S-a spus, pe bună dreptate, că după apariția armelor nucleare oamenii au uitat pentru o perioadă îndelungată de armele chimice, care s-au putut astfel dezvolta și perfecționa în liniște în umbra celor atomice. Când armele chimice au revenit în atenția omenirii, s-a constatat, nu fără surpriză, că ele au evoluat în așa măsură, cantitativ și calitativ, încât în prezent se apropie ca forță de distrugere de armele nucleare. La gazele toxice „clasice", s-au adăugat altele noi: substanțe neuroparalizante, psihochimice, toxine biologice, toate cu o forță de distrugere extraordinară. Dificultățile transportării au fost înlăturate prin crearea așa-ziselor arme chimice „binare", formate din două componente inofensive când sunt izolate una de alta, dar de o forță colosală când se unesc. Despre capacitatea de nimicire a armelor chimice poate da o idee toxina neuroparalizantă VX: un litru de acest produs poate ucide un milion de oameni și provoca invaliditați grave altui milion. Specialiștii consideră că rezervele mondiale de gaze neuroparalizante întrec de mai multe mii de ori cantitatea necesară distrugerii întregii omeniri.

Iată de ce pe plan internațional s-au depus și se depun eforturi nu doar pentru a pune în afara legii folosirea armelor chimice în război (acest lucru îl stipulează Protocolul de la Geneva din 1925), ci și pentru încetarea perfecționării, producerii și deținerii de asemenea arme. Țara noastră s-a aflat și se află printre promotorii activi ai luptei pentru interzicerea și distrugerea armelor chimice. Este cunoscută, de pildă, declarația-apel româno-bulgară cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice.

Dar dezarmarea chimică nu poate fi ruptă de restul procesului de dezarmare, de asigurare a păcii și securității. Dacă multă vreme s-a vorbit de pericolul nuclear neglijându-se ori ignorându-se cel chimic, nu există nici un motiv de a se acționa acum invers. De altfel, România, care nu deține nici arme nucleare, nici arme chimice, a propus de-a lungul anilor, în cadrul forurilor de resort, înlăturarea armelor chimice ca parte a unui program complex de dezarmare, în centrul căruia să se afle eliminarea armelor nucleare, a celorlalte arme de distrugere în masă, precum și reducerea substanțială a armelor convenționale. Aceeași abordare globală a problemelor dezarmării în contextul realităților lumii de azi este cuprinsă și în Mesajul de Anul Nou al președintelui Nicolae Ceaușescu: „Să acționăm pentru realizarea unor acorduri generale cu privire la eliminarea totală, în mai multe etape, a armelor nucleare, să facem totul pentru începerea, în anul 1989, a tratativelor privind reducerea substanțială a armelor convenționale, pentru realizarea unor acorduri privind eliminarea armelor chimice, pentru reducerea radicală a cheltuielilor militare".

Pe această linie se înscriu și demersurile românești la recenta Conferință internațională de la Paris privind interzicerea armelor chimice. În Declarația guvernului român în legătură cu adoptarea documentului final al amintitei conferințe, după ce se arată că România a participat la reuniunea de la Paris cu dorința de a-și aduce întreaga sa contribuție și sprijinul pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru eliminarea tuturor armelor de distrugere în masă, și în primul rând a armelor nucleare, pentru eliminarea și lichidarea armelor chimice, se subliniază necesitatea unor acțiuni ferme pentru interzicerea producerii, depozitării și folosirii armelor chimice, pentru înlăturarea lor deplină din arsenalele militare ale statelor. În acest context, se spune în documentul menționat, România declară că rămâne fidelă semnăturii puse pe Protocolul de la Geneva din 1925 și că va acționa în conformitate cu prevederile acestui protocol. În aceeași Declarație se arată că, ținând cont de evoluțiile intervenite în producerea armelor de distrugere în masă, de apariția unor noi arme cu mare putere de distrugere, și în primul rând de apariția armelor nucleare, țara noastră consideră că orice hotărâre privind interzicerea armelor chimice trebuie să fie parte componentă a unui ansamblu de măsuri care să vizeze interzicerea, producerea, depozitarea și folosirea oricăror arme de distrugere în masă, și în primul rând a armelor nucleare. Măsurile privind dezarmarea chimică, nucleară, convențională trebuie să fie în strânsă legătură și aplicate simultan, sub un strict control internațional. În același timp, România consideră că în adoptarea oricăror măsuri de eliminare a armelor nucleare, chimice și convenționale, trebuie să se pornească de la asigurarea securității egale pentru toate statele, de la înlăturarea oricăror posibilități de șantaj cu folosirea unei arme sau alteia, cu folosirea forței și amenințării cu forța, asigurându-se pe deplin suveranitatea și independența fiecărei țări. Pornind de la aceste considerente, țara noastră se pronunță ferm pentru încheierea unui tratat sau acord general de interzicere a producerii, folosirii și depozitării armelor chimice și a unui tratat general universal privind lichidarea armelor nucleare și a oricăror arme de distrugere în masă, încetarea producției și experimentării acestora, care să intre în vigoare în același timp cu Convenția pentru interzicerea producției, folosirii și depozitării armelor chimice. Un rol important pe această linie revine Conferinței pentru dezarmare de la Geneva. Încheierea acordurilor respective este presantă, întrucât pentru toate armele de distrugere în masă eliminarea totală constituie singura garanție pentru preîntâmpinarea folosirii lor.

Ion D. GOIA
Flacăra, nr. 3/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Așadar, toți tinerii și copiii să-și lărgească permanent orizontul pregătirii profesionale și politice, să devină militanți activi pentru afirmarea noului în toate sferele de activitate, să se comporte întotdeauna ca revoluționari devotați cauzei partidului, intereselor majore ale patriei, să participe activ, fiecare la locul său de muncă și învățătură, la realizarea integrală și la un înalt nivel calitativ a tuturor sarcinilor".

„Calde felicitări" către George Bush Sr

Scânteia a publicat o telegramă de felicitare adresată de Nicolae Ceaușescu omologului său american, George Bush Sr, proaspăt instalat la Casa Albă:

„Domnului George Bush,

Președintele Statelor Unite ale Americii

Stimate domnule președinte,

Instalarea dumneavoastră în înalta funcție de președinte al Statelor Unite ale Americii îmi oferă plăcutul prilej de a vă transmite cordiale felicitări și cele mai bune urări de sănătate și succes deplin în activitatea dumneavoastră de mare responsabilitate.

Sunt încredințat că, prin eforturi comune, acționând pe baza înțelegerilor româno-americane și în spiritul principiilor deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, vom colabora fructuos în anii ce vin, pentru adâncirea și diversificarea raporturilor politice, economice, tehnico-științifice și în alte domenii de interes comun. Consider, de asemenea, că vom extinde conlucrarea țărilor noastre pentru soluționarea marilor probleme internaționale, pentru o politică de destindere, dezarmare și pace, pentru libertatea, progresul și bunăstarea tuturor popoarelor.

Nicolae Ceaușescu

Președintele Republicii Socialiste România".

Munca patriotică, datorie de onoare

Uteciștii din orașul clujean Turda erau în „toiul" activităților de lucru cotate la capitolul „muncă patriotică". Șefii lor au raportat ziarului județean de partid, Făclia, că la „Electroceramica" se realizaseră, peste plan, 320 de izolatori de trecere, 150 de rezistențe tip CFR, 115 descărcătoare. La întreprinderea „Sticla", uteciștii de la gravură produseseră 900 de pahare tip „Remo", 560 de articole de menaj, iar la atelierul mecanic au fost tăiate și brichetate 15 tone de fier vechi. Tinerii de la FAPS „Turdeana" au raportat execuția, în afara sarcinilor de serviciu, a 450 carcase de filtru de aer, 900 de coliere, 200 bile de comandă. Nici tinerii comuniști de la IMC nu s-au lăsat mai prejos, realizând 700 mp de tapet lavabil și 400 mp de linoleum. La fabrica „9 Mai" s-au executat, peste plan, 14.000 de cărămizi refractare. Valoarea totală a acțiunilor de muncă patriotică desfășurate în ultima săptămână în unitățile orașului Turda depășea, conform datelor oficiale, suma de 150.000 lei.

Activiștii PCR, programați la concedii în străinătate

La Comitetul Central al PCR s-au făcut programările pe anul 1989 pentru concediile în străinătate ale activiștilor partidului. O notă din Arhiva CC al PCR referitoare la această problemă consemna: „Planurile de relații externe ale CC al PCR convenite cu partidele comuniste și muncitorești din unele țări socialiste, precum și cu Partidul Comunist din Austria, Partidul Comunist din Grecia și cu Mișcarea Socialistă Panelenă – PASOK din Grecia, prevăd efectuarea, în anul 1989, a unor schimburi reciproce de activiști la odihnă și tratament medical.

În baza prevederilor acestor planuri urmează să sosească din țările socialiste, din Austria și Grecia, 249 de persoane și să plece în aceste țări 117 activiști ai PCR cu soțiile.

Activiștii PCR achită în țară suma de 2.100 lei de persoană, respectiv costurile pentru un sejur de 21-24 de zile la casele de odihnă din țara noastră și suportă costul transportului internațional.

Din partea Partidului Comunist din Vietnam să se primească 15 activiști la odihnă, fără a trimite în reciprocitate.

Realizarea schimbului de activiști la odihnă să se facă în perioada iunie-septembrie, în funcție de numărul locurilor convenite cu fiecare partid în parte".

Meditații fără plată la Universitatea din Cluj

Făclia, ziarul Comitetului Județean de Partid din Cluj-Napoca, a anunțat că Universitatea organiza în perioada 21 ianuarie-13 mai 1989, sâmbăta și duminica, cursuri de pregătire pentru concursul de admitere în învățământul superior. Înscrierile urmau să se facă la decanatele facultăților unde candidații doreau să dea admitere. Puteau participa elevi din ultima clasă de liceu și absolvenții care erau încadrați în „câmpul muncii". La cerere, trebuiau anexate adeverințe eliberate de liceu sau de locul de muncă

Informații suplimentare puteau fi găsite la decanatele facultăților.

Ilarion ȚIU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Stigmatul unei eleve de liceu

(Urmare din pag. I)

Le invidiam nu pentru că „se vedeau", ci pentru că ni se părea că studența ar putea fi ceva contagios, iar cele care intrau în contact cu ea, de orice formă ar fi fost el, aveau, de acum, un ușor avantaj în fața noastră.

Nici nu îndrăzneam să mă gândesc cum e să-ți dai întâlniri. Ce-aș fi spus acasă? Că am întârziat la liceu pentru că am făcut patru ore de sport? Că profu de mate ne-a miluit cu o oră de meditație în plus, față de cele două pe care le plăteau ai mei? Să fim serioși! Pe vremea mea – uite că până la urmă am spus-o, fir-ar să fie! – să te sărut cu un băiat avea valoare de angajament pe viață. Și, cu toate acestea, existau și atunci accidente. Regulamentele sunt făcute pentru a fi încălcate. Într-o după-amiază, unei colege, care stătea în prima bancă din rândul de la mijloc, i s-a făcut rău. Așa de rău, încât profesorii au fost nevoiți să cheme Salvarea. Când au ridicat-o, pe scaunul băncii a rămas o baltă de sânge. Sarafanul ei negru, cel cu tivul cuminte – până la genunchi, era și el pătat de sânge la spate. Eram pudici și fraieri, o adunătură de adolescenți care nu „se vedeau", n-am înțeles ce s-a întâmplat cu colega noastră decât după ce lumea a început să vorbească pe coridoarele liceului. „O hemoragie", „avort făcut unde nu trebuie"... Până când ea a revenit la școală, aflasem toate detaliile: cu cine, unde se întâlneau, în câte luni... Nu aveam nevoie să știu nimic din toate astea, mie mi se părea că fata cuminte, cu părinți divorțați, care știa engleză de ne băga pe toți pe sub bancă și care scria poezii cu suferință și cu rimă, fusese siluită și ucisă. N-avea importanță dacă ea participase la omor, nici că supraviețuise lui și era din nou în bancă, atentă la integralele de pe tablă, știam că balta de sânge pe care o lăsase în urmă, când fusese luată cu Salvarea, era încă acolo. În ochii celor din jur, ca un stigmat.

Au reprimit-o la liceu și nimeni n-a mai pomenit, până la sfârșitul clasei, de incident. Devenise un secret, iar noi, colegii de clasă, complici la ce i se întâmplase în viață. Ultimele două trimestre a stat tot în banca întâi, pe rândul din mijloc. În fața ei – catedra, în spate – zeci de ochi îndreptați înspre tablă. Sau către ea? N-a știut niciodată răspunsul, pentru că nu l-a căutat. Peste ceva vreme, după ce am luat la facultate, m-am mai întâlnit cu ea prin oraș, întâmplător. Când veneam în vacanță. „Ce faci?". „Bine. Tu ce faci?". Ea nu era studentă, pe atunci admiterea la Facultatea de Limbi Străine era grea, cu mulți candidați pe un loc. Într-o vreme, îmi spunea că lucrează vânzătoare la o tonetă de ziare. Apoi, nu mi-a mai spus nimic. Am aflat că s-a sinucis, cu un pumn de pastile. Trecuseră 3-4 ani de la întâmplarea din clasa a XII-a. Mi-e ciudă că nu-mi pot aminti astăzi nici măcar un vers din poeziile ei frumoase, cu suferință și cu rimă. Nu-mi amintesc decât stigmatul și teama ei, de dinaintea lui. Că n-o să fie iubită niciodată...

Adriana OPREA

CRONICA NEAGRĂ

Ca niște monștri ai întunericului, tâlharii ies din noapte...

(Urmare din pag. I)

În capitalism sunt crime și jafuri, pentru că sunt bogați și săraci, pentru că dreptul la muncă nu este garantat, pentru că oamenii văd la televizor lucruri urâte. În capitalism sunt violuri pentru că femeile își exhibă sexul, nu îl ascund cuviincios sub fusta lungă, bluza fără decolteu și basmaua cu flori de câmp, pentru că sexul însuși, stimați tovarăși, este un instrument al plăcerii capitaliștilor, și nu are ca scop procreerea ci orgasmul, adică nu își îndeplinea datoria conjugală și obligația, în fond, către societate, ci se mulțumeau pe ei înșiși și unii pe alții. De aia au capitaliștii probleme cu sporul demografic, că fac sex de amorul lelii, de aia proliferează la ei SIDA, că lumea se joacă prea mult de-a mama și de-a tata, în loc să producă valori materiale și spirituale. De aia putrezește capitalismul, în vreme ce socialismul înflorește... Ei bine, pe câmpia înflorită a societății socialiste multilateral dezvoltate mai creșteau și buruieni, flori de mucegai precum banda lui Radu Constantin, rebuturi fără ocupație și cu antecedente penale.

Uite ce au făcut rebuturile de care vorbim, pe numele lor Radu Constantin, Isăilă Vasile și Iancu Mircea, în ziua de 31 august 1988, așa cum reiese din rechizitoriul din ianuarie 1989:

Radu avea un pont, cules de pe când zugrăvea un bufet din comuna Mogoșoaia: în preajma bufetului locuia familia Ivan, al cărei cap lucrase ani buni în străinătate, drept pentru care oamenii erau înstăriți, ascundeau în casă bani grei și bijuterii de soi. Radu și ciracii săi au hotărât să-i jumulească pe burghezii pensionari. Ca să ajungă în Mogoșoaia aveau nevoie de o mașină, că doar nu aveau să meargă la jaf cu rata. Iancu a ochit o Dacie parcată pe Strada Cetatea Histria și i-a venit de hac. Așa se fura o mașină pe vremea aia: trăgeai de portieră sau băgai șperaclul în broască, smulgeai firele de contact și le legai pe direct și gata! Hârbul pornea în trei minute. Așa a fost și cu autoturismul 1-B-24778. Cei trei au pornit mai întâi spre Chiajna, cu Radu la volan, care se aghezmuia de zor, când cu țuică, când cu vin. În Chiajna piaza rea le-o scoate în cale pe Gheorghița, căreia nu-i spuseseră părinții că nu e voie să urce în mașina necunoscuților. Dar Gheorghița voia să ajungă la Bâcu, în comuna Joița, Giurgiu, drept pentru care s-a instalat pe bancheta din spate, lângă Iancu. Iancu s-a și pus să o pipăie fără rușine, în vreme ce Radu a întors mașina spre Dragomirești Vale. Gheorghița a dat să sară din mașină, dar bărbatul se trezise în Iancu. Așadar, bărbatul din Iancu i-a dat un pumn în cap tinerei și și-a înfipt dinții flămânzi în sânii ei. A mușcat-o barbar, în vreme ce-i scotea inelul din deget și-i smulgea cerceii din urechi. Radu a scos mașina pe câmp, a stins luminile ca să o urce în voie Iancu pe Gheorghița pe capota mașinii și să o posede cu vigoarea unui măgar, pe unde nici nu-și închipuia biata de ea că va fi posedată vreodată și abia după ce au răsfoit-o ca pe o varză tâlharii au abandonat-o la marginea satului și și-au văzut de drum către Dragomirești Vale. Banditii prinseseră gust de sânge. Pe șosea au văzut un bărbat, pe Nicolae Andrei care se ducea spre casă. Au oprit mașina, l-au atacat cu pumnii și cu levierul și l-au lăsat pe om în nesimțire, nu înainte de a-i lua ceasul, o pâine, țigările, 50 de lei și umbrela. Au fost omorâți oameni și pentru mai puțin.

La cel dintâi cântat al cocoșilor, pe la 1 noaptea, profesioniștii au ajuns la vila lui Ivan din Mogoșoaia și s-au pus pe treabă. Iancu a întrerupt curentul de la cofretul exterior. Ceilalți au scos gratiile de la o fereastră, după care au pătruns tustrei, cu cuțitele în mâini și rângile ridicate. Așa a dat nas în nas cu ei proprietarul care auzise zgomot. Furii l-au pus jos și au început să-l toace mărunt, cu picioarele și rângile. Același tratament l-au aplicat și doamnei Ivan. Când bătrânii leșinau, tâlharii turnau apă cu găleata pe ei, să-i aducă în simțiri. Spectacolul macabru a fost întrerupt de o voce cristalină, care s-a auzit în noapte: „Vă rog, nu-i omorâți pe bunicii mei, vă dau eu tot ce vreți!" Era Oana, nepoțica familiei Ivan, în vârstă de 7 ani, care fusese trezită de gemetele torturaților și de cotrobăiala hoților. Isăilă i-a smuls fetiței cerceii din urechi, apoi a luat-o în brațe, iar Oana le-a arătat unde sunt valorile. Tâlharii au cules prada, după cum urmează: 8.000 de lei, două butelii de aragaz, cerceii, verighetele și ceasurile bătrânilor, un televizor marca „Sport", alb-negru, o lenjerie de pat și două damigene de țuică, plus două aparate de radio.

Tâlharii s-au pierdut în noapte, lăsându-i pe bătrâni mai mult morți decât vii. S-au dus la Dumitru, vărul lui Radu, unde au lăsat o parte din bunurile furate. Au împărțit între ei și țuica din damigene. Mașina furată au abandonat-o în București, în zona Romancierilor. Victimele au fost găsite de vecini. Medicii de la Urgență aveau să se sperie câte oase rupte aveau să le găsească. Dar soții Ivan au supraviețuit.

Pentru milițieni, descoperirea tâlharilor n-avea să fie complicată, pentru că aceștia și-au lăsat „lăbuțele" la locul faptei și prin mașina furată. Cu toții aveau antecedente penale, au fost găsiți rapid în baza de date. Ba, mai mult, în timpul cercetărilor, milițienii au aflat că în noaptea de 24/25 iunie 1988, Radu Constantin a mai spart o casă, în Chitila, de unde a furat butelia, o carpetă, un costum și o pereche de nădragi. O altă victimă a tâlharilor a fost gestionarul magazinului din Dragomirești, Ioan Mihai. E de amintit că pe vremea aceea, gestionarii și doctorii erau victimele favorite ale spărgătorilor. O oră întreagă a scormonit Radu în casa gestionarului, i-a desfăcut mobila scândură cu scândură, cu cuțitul, i-a tăiat pernele și pânzele tablourilor, i-a spart bibelourile (pescarul chinez, peștele și balerina rusoaică), căutând banii și aurul. Căutarea i-a fost încununată de succes, totuși: hoțul a găsit prin diverse locuri dosnice suma de 14.000 de lei (vreo cinci lefuri medii, la vremea aceea).

Elementele antisociale, ale căror fapte tocmai le-ați citit, au fost condamnate la pedepse grele, pe măsura faptelor. Fiecare tâlhar a primit câte 13 ani de închisoare. Păgubașii și-au primit înapoi majoritatea bunurilor, mai puțin țuica și banii, care s-au... păpat.

Valentin ZASCHIEVICI

JURNALE PERSONALE

Ceilalți au capitulat. Nu se mai înțelegea nimic. – fostul ei soț confirmă că ea a dispărut, pur și simplu, acum câteva zile, împreună cu fiica lor. Cu o zi înainte ar fi telefonat din altă țară. Care? Mai târziu, Curti îmi confirmă că Vera e la Roma. A., și el, prin telefon, cu un anume subtext care mă irită: „Știu că vă interesează, să știți că e la Roma..." Dimpotrivă, zic, nu mă interesează deloc, din partea mea poate fi la Roma sau la Huedin, mi-e perfect egal. M., cu care analizam însă situația, și care susține că ea era o ființă prin excelență bovarică și deci ar fi putut fi cu ușurință manipulată. Pleca acolo cu bune „certificate", semnase două memorii ale Doinei Cornea, afirmase că vrea să plece în orice țară unde să predea latina în condiții academice onorabile...

Personaje ale paradoxului, așa le voi numi de aici înainte. Vera, fată de popă, deci predestinare maximă. Adusă la Cluj de T., care era atunci șef de catedră, și a luat-o cu elogii. Frumusețe rustică, robustă, plină, cu obrajii roșii, păr blond închis, des, în cozi adunate într-un soi de coc. Câțiva ani a trecut tăcută enigmatică, prin facultate, fără să atragă propriu-zis atenția. Se mărită pe neașteptate cu un tânăr cercetător, poet veleitar, alcoolic. Au o fetiță. Brusc, un amor coup-de-foudre pentru G.S., mult mai în vârstă, care-și pierde capul, om cu situație consolidată, șef de familie, bunic. Aventură urmărită doi ani de toată lumea cu sufletul la gură. D-na S. intervine energic prin vara ei, care e soția atotputernicului U., G. e „mutat" la Budapesta, unde i se încredințează o misiune, ca să-l despartă de Vera. Ea pleacă după el, scene în tren, în gară ș.a. În cele din urmă, el, speriat de consecințe, amenințat de nevastă, cedează: rupe relația. În răstimp, cum toată urbea vuia, soțul o bate și, finalmente, se despart. Ea rămâne cu fetița. Ani incerți, ea zdruncinată nervos. N-ar fi încetat să-l iubească zice-se, pe Gavrilă, despre care povestea detalii sexuale cui se nimerea. Brusc se decide pentru „disidență": semnează două memorii ale D.C., face declarații bătăioase, susține că vrea să plece din România ca să poată să-și afirme darurile științifice în orice țară unde latina se predă cum trebuie. Unii bănuiesc că ar vrea să plece în Ungaria, să-l regăsească pe Gavrilă. Chemată la savakul local, anchetată în repetate rânduri, îi scapă unele confesiuni despre aceste „întrevederi". Între altele, că i s-a propus să plece la rude și nu pe motive politice. Are un unchi în Statele Unite, parese. Se vorbește insistent că va fi scoasă din partid, apoi scoasă, pur și simplu, din Universitate. Se dau și date certe. Nimic din toate astea. Chemată la biroul o.b., neagă că ar fi cerut să plece. Biroul avea indicații de la eșalonul superior, ceea ce părea verificat, bineînțeles. E lăsată în pace. Scurtă acalmie, în timpul căreia dispare fără urme.

Mircea Zaciu, Jurnal IV, Albatros, 1998, p. 377-378

Preocupări cu piesa de teatru, cu recitatorii (concurs de recitare din poezia lui Eminescu). Iau solda, mă întâlnesc cu Mihai Dascălu (Dascal) de la „Minerva", chestii literare și editoriale. Vine și un „poet" beat criță, care mă urmărește până acasă, zice că să-mi citească versuri. Scap cu greu de el... Doamna Svetlana Paleologu-Matta mi-a expediat din Elveția cartea sa despre Eminescu. Bucurie mare. Domnul Marino îmi dă telefon. Eu am încercat zadarnic toată săptămâna. Îmi spune despre recenzia pe care i-am făcut-o la carte. În replică, îl anunț că am primit „Eminescu" de la doamna Paleologu. Conversez la telefon cu Tase și cu Ulici. Am chef de vorbă. Fetele se uită la un film românesc (mizerabil). Nu m-am cosmopolitizat, avem și filme bune, mai ales actori excelenți. Ehei, Nichita Stănescu în italienește, traducerea Adriana Mitescu.

C.T. Mărgărit, Jurnal nepublicat

ÎN SESIUNEA DE IARNĂ STUDENȚII „FĂCEAU BANDA“

La mijlocul lunii ianuarie 1989, studenții politehniști din București intrau în sesiunea de iarnă. Ei aveau de susținut câte patru-cinci examene de an, plus vreo două parțiale, la care însă nu era obligatorie prezența. „Chiar și pentru o notă de 5 aveai de muncit foarte mult“, după cum își amintește Daniela I., fostă studentă la Mecanică Fină. Cu toate acestea, puțini tineri se interesau de note, pentru că, la final, repartițiile în muncă se dădeau în funcție de buletin. „Examenele de iarnă, ca și cele de vară, erau foarte grele. Aveam de făcut multe proiecte. Aproape la fiecare materie era un proiect de predat, cu planșe A2, cu memorii tehnice, altfel nu intrai în examen“, povestește Daniela, care locuia în căminul P 23. Era căsătorită și stătea cu soțul ei la familiști.

Principalele probleme ale studenților nu erau însă examenele, ci rezolvarea absențelor. Asta pentru că, încă de la începutul anilor '80 se introdusese în regulament obligativitatea prezenței la toate cursurile și laboratoarele. „Pentru un anumit număr de absențe te exmatricula“, spune Florin Vătafu, fost student la Universitatea Politehnica din București, actualmente inginer. Dar existau și soluții, după cum adaugă Daniela. „Puteai aduce scuțiri medicale de la orice doctor. Scutirile trebuiau însă vizate de doctorii de la dispensarul din Regie. Și lucrul ăsta îl rezolvai cu o pungă de cafea sau cu un pachet de țigări Kent. Bani nu prea aveau curajul să ia, pentru că era mai riscant pentru ei“.

Foștii studenți de la Politehnică, una dintre cele mai căutate universități din acea perioadă, spun că în nici un caz nu se putea lipsi de la cursuri. În general, șeful de grupă era cel care punea absențele, le trecea în condică. El făcea prezența înainte de fiecare oră și îi nota pe toți cei care lipseau, chiar dacă erau prieteni sau colegi de cameră. În afară de procurarea de scutiri avizate de medicii de la Spitalul Studențesc, mai exista o variantă de a mai scădea din absențe, și anume donarea de sânge. „Aveam câțiva colegi care donau sânge destul de des“, spune Florin.

Mai exact, regulamentul prevedea că la 16 absențe nemotivate, studentul primea mustrare scrisă, la 32, mustrare scrisă cu avertisment, iar la 48 de absențe deja era exmatriculat din facultate. Tinerii găseau și câteva denumiri haioase pentru aceste prevederi, și anume, „Meritul Studentului“ și „Meritul Studentului cu Aplauze“, după inițialele care le compuneau. Absențele se adunau foarte repede, dacă ținem cont că 16 erau echivalentul a două-trei zile lipsite de la cursuri, iar 32, ceva mai puțin de o săptămână.

Dacă erai student în anul I și lipseai de la cursuri era și mai grav, pentru că automat însemna repetarea primului an, rememorează Florin. „Repetent în anul I însemna automat că mai trebuie să dai examen o dată la facultate“. Dar nici acest lucru nu era chiar atât de simplu. În cazul în care nu îți luai examenele, sau chiuleai și nu găseai acoperire și rămâneai repetent după primul an, erai obligat să muncești un an în producție, ceea ce se numea educație prin muncă.

Daniela, care trebuia să devină la terminarea facultății inginer optică, echipamente periferice, SDV sau aparate de măsură și control își amintește că, aproximativ o dată pe lună, trebuia să facă de serviciu la cantina campusului. În ziua respectivă, nu mergea deloc la cursuri, se trezea foarte devreme și trebuia să ajungă la cantină înainte de deschidere. Asta făceau pe rând toți studenții de la Politehnică, dar și cei de la celelalte unități de învățământ superior. În general, ei curățau cartofi, care, deși erau curățați în prealabil de o mașină, mai aveau nevoie de retușuri. „După ce se servea masa puteai să debarasezi banda cu resturile de mâncare, să speli tăvi, vase și tacâmuri“.

Tot în sesiune, cei care se descurcau să mănânce prin oraș, sau care puteau trăi din cartofi și pâine, își vindeau cartelele de masă, pentru a face rost de țigări sau de bani de cafea.

„Studenții erau obligați să își cumpere cartele lunare, care costau cam 600-700 de lei. În afară de asta, mai plăteam în fiecare lună și aproximativ 100 de lei cazarea. Asta, în condițiile în care bursa era de 800 de lei, pentru că, dacă nu aveai părinți cu posibilități, făceai tot posibilul să obții și să îți păstrezi bursa“, spune Dan, fost politehnist. De banii pe care îi plătea pe cartele avea asigurate trei mese pe zi. „Mâncarea nu era bună. De foarte multe ori primeam stavrid și piure. Dacă te puteai descurca, puteai să îți vinzi cartela și făceai banda“, rememorează Dan. A face banda însemna că mânca resturile care rămâneau de la colegii lui la finalul meselor, de pe banda pe care se puneau tăvile. Unii rezistau așa și toată sesiunea.

Dacă locuiau destul de aproape de București, studenții se duceau acasă în sesiune și învățau. Dacă nu, intrau în ritmul vieții de cămin. Aveau în general zahăr, pâine, câteodată și cartofi, iar pentru căldură găseau soluții alternative. „Aproape în fiecare cameră exista câte un reșou făcut dintr-o cărămidă de BCA și o rezistență“, adaugă Dan, care locuia în P19. Tot în căminele Politehnicii existau difuzoare, iar de la ora 18:00 începea un program decent, cu muzică, numit „Orele Politehnicii“.

Eugenia MIHALCEA

Pentru a avea bani de țigări și cafea în sesiune, studenții bucureșteni își vindeau cartelele de masă AGERPRES

Sacrificii ale populației pentru plata datoriei externe

(Urmare din pag. I)

Cum industria nu a mai reușit să producă valuta necesară pentru plata datoriei externe, s-a apelat la agricultură. Practic, în urma acestei decizii a început sărăcirea pieței de consum. Au dispărut alimentele din magazine, au apărut cozile, pâinea, uleiul și zahărul se dădeau doar pe hârtie. Carnea nu se găsea decât în anumite zile ale săptămânii, iar pentru a prinde o bucățică populația se așeza conștiincioasă la cozi interminabile.

În acea perioadă a circulat o legendă, despre care nu se știe dacă era banc sau chiar s-a întâmplat în realitate. La Timișoara, la combinatul de porci, se zicea în epocă, că un rus care era reprezentantul lor și făcea recepția la carne a scris pe un vagon de carne „Respins“. Și muncitorii au spus „dar este cea mai bună carne, cum să scrieți respins?“ „Respins“, a spus din nou rusul care, înfuriat de insistențele lor, ar fi spus „respins, ca să mai mâncați și voi“.

În anul 1989, majoritatea alimentelor de bază erau raționalizate. „Aveam copil mic în acea vreme. Știu că după ce veneam de la serviciu treceam pe lângă un complex comercial și mă uitam dacă vedeam vreo coadă ca să mă așez să cumpăr orice se vindea acolo. Carne, unt, lapte, conserve, pește, ouă. Cam asta se putea vinde la cozile interminabile. Uleiul, zahărul, salamul se dădeau pe cartelă“, povestește Nicula Ciobanu. Ea adaugă că la cozile respective se stătea mai bine de patru-cinci ore, iar ca să cumperi lapte trebuia să te trezești de la 2-3 dimineața și să te așezi în fața magazinului în speranța că în ziua respectivă se va aduce acolo lapte. Ceaușescu nu a dat niciodată de înțeles că știe că populația moare de foame și de frig. „Avea obiceiul să se ducă să viziteze piețele agroalimentare. Dar se știa în totdeauna în ce piață se va duce și toată noaptea acolo se cărau cele mai frumoase alimente. Când ajungea el acolo era raiul de pe lume, culmea belșugului. M-am nimerit și eu odată în piața Crângași când a venit Ceaușescu, dar nu am apucat să cumpăr decât niște portocale și până să mă mai așez la o altă coadă mărfurile au dispărut ca prin minune. Plecase Ceaușescu“, își amintește Ion Diaconu.

În primăvara anului 1989, când plata datoriei a fost terminată, șefii comuniști au răsuflat ușurați. Ei sperau că, din moment ce România nu mai era obligată să plătească 2,5 miliarde de dolari anual pentru plata datoriei, banii vor intra în investiții pentru a retehnologiza fabricile rămase în urmă cu mai bine de 10 ani și pentru piața internă. Toată lumea spera că se vor scoate cartelele de la alimente, că se va renunța la raționalizarea curentului electric, că va reveni abundența pe rafturile magazinelor, iar cozile vor rămâne doar o amintire tristă.

Însă, nu acesta era planul lui Nicolae Ceaușescu. „După ce plata datoriilor noastre s-a făcut, noi am făcut o serie de propuneri care însă nu au fost luate în considerare. Exportul nostru în 1989 era de 5,9 miliarde de dolari. Plătisem datoria încă din martie și rămăseseră 3,7 miliarde de dolari. Ceaușescu nu a aprobat decât 1,2 miliarde pentru import, pentru industrie și populație, că nu mai aveam nici lame de ras, lapte praf pentru copii ș.a. și noi am ridicat atunci problema să se mai dea un miliard din excedent pentru populație și să rămână restul pentru industrie, și să nu mai chemăm lumea sâmbăta, duminica, iar în cursul săptămânii să nu aibă de lucru. Dar s-a răspuns de mai multe ori că nu înseamnă că dacă am plătit datoriile să dăm drumul la curea și să mâncăm tot ceea ce producem. Nu vom face așa, a zis Ceaușescu: mi s-a adresat direct că se va face un cont în bancă și în fiecare an să cumpărăm tone de aur pentru a reîntregi tezaurul național al țării. Nu s-a gândit să modifice indicatorii principali din venitul național. Și la Congresul al XIV-lea a spus că se va aloca 33% din venitul național pentru partea de dezvoltare, partea de investiții se făcea în dauna nivelului de trai al populației“, a declarat Ion Dincă, fost membru al CPEx , în fața comisiei senatoriale de cercetare a evenimentelor din decembrie 1989, condusă de Sergiu Nicolaescu. De altfel, Ion Coman, membru al CPEx în 1989, confirmă această informație. Ducându-se la Ceaușescu să-i spună că oamenii se plâng de frig și că trebuie să dea aprobare pentru căldură, o dată ce se plătise datoria externă, acesta i-a răspuns năucitor: „Avem acum 2 miliarde de dolari aici, în țară. Mai avem vreo 7-8 miliarde de dolari în creanțe. Cu 2-3 miliarde facem o bancă cu care să împrumutăm țările în curs de dezvoltare cu dobândă mică“. Este greu de spus acum dacă Ceaușescu știa cu adevărat de sărăcia în care trăia populația. Poate că îi plăcea să creadă că piețele erau așa cum le vedea el în timpul vizitelor de lucru sau poate că nu-i păsa cu adevărat decât de ideile sale megalomane. Ca un blestem, umbra lui ne-a urmărit până în anul 1996 prin greșeala pe care a făcut-o atunci când a decis plata anticipată a întregii datorii externe.

Daniela IVAN

RESTITUIRI

Program privind acţiunile politico-organizatorice şi economico-sociale ce urmează să aibă loc în trimestrul I al anului 1989

I. Acțiuni pe linie de partid și de stat:

1. Plenara CC al PCR – Ultima decadă a lunii martie 1989.

– Raport privind efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului la 31 decembrie 1988 și activitatea politico-organizatorică desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru înfăptuirea hotărârilor și directivelor partidului.

– Raport cu privire la activitatea desfășurată de organele de partid, de stat și organizațiile de masă în anul 1988 pentru înfăptuirea politicii de cadre a partidului.

– Raport privind activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii în anul 1988.

– Raport cu privire la activitatea internațională a partidului și statului în 1988 și principalele obiective ale politicii externe în anul 1989.

2. Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii – A doua decadă a lunii februarie 1989

3. Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare și Gospodăririi Apelor – Ultima decadă a lunii februarie 1989

4. Sesiunea Marii Adunări Naționale – A doua decadă a lunii martie 1989

– Raport cu privire la realizarea sarcinilor de plan pe anul 1988 pe bază de bilanț și măsurile ce se impun pentru înfăptuirea planului de dezvoltare economico-socială pe anul 1989.

5. Plenare ale comitetelor județene de partid – 3-15 februarie 1989

– Analiza stilului și metodelor de muncă, în lumina indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cuprinse în Expunerea la ședința comună a Plenarei CC al PCR și organismelor democrației muncitorești, în vederea îndeplinirii neabătute a planului și programelor de dezvoltare economico-socială a țării.

6. Plenare cu activul de partid din ministere și instituții centrale – 9-23 ianuarie 1989

– Analiza stilului și metodelor de muncă în lumina Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la ședința comună a Plenarei CC al PCR, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești din 28-30 noiembrie 1988.

7. Instruiri și consfătuiri

a. Instruirea unitară a aparatului CC al PCR – 9-12 ianuarie 1989

b. Instruirea unitară a organizatorilor de partid, președinți ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste – c. Ultima decadă a lunii februarie 1989

c. Instruirea anuală a membrilor organelor de partid, conform Instrucțiunilor CC al PCR – 23 ianuarie-20 februarie 1989

d. Consfătuirea cu cadrele de bază din domeniul zootehniei – Ultima decadă a lunii februarie 1989

8. Alte acțiuni

a. Pregătirea propunerilor privind convocarea Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român – martie 1989

b. Aniversarea a 130 de ani de la Unirea Principatelor Române – 24 ianuarie 1989

c. Împlinirea a 40 de ani de la Plenara CC al PCR din 3-5 martie 1949, care a adoptat sarcinile partidului privind transformarea socialistă a agriculturii – 3-5 martie 1989

d. Ziua Internațională a Femeii – 8 Martie 1989

9. Sesiuni ale consiliilor populare, județene, municipale, orășenești și comunale

– Adoptarea propunerilor privind organizarea, sistematizarea și modernizarea localităților și unităților din agricultură, dezbaterea și aprobarea planului de dezvoltare economico-socială în profil teritorial, a bugetului local și a programului de autoconducere și autoaprovizionare – 12-30 ianuarie 1989

B. Acțiuni pe linia organizațiilor de masă și obștești

1. Plenare ale organizațiilor de masă și obștești, în care se vor dezbate sarcinile ce revin din magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la ședința comună a Plenarei CC al PCR, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești;

– Comitetul Central al UTC, Consiliul Central al UASCR, Consiliul Național al Organizației Pionierilor – 21 ianuarie 1989

– Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România – 1 februarie 1989

– Consiliul Național al Femeilor – 2 februarie 1989

– Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare – 10 februarie 1989

– Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport – 15 februarie 1989

– Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție – 24 februarie 1989

2. Desfășurarea lucrărilor Congresului Societății de Cruce Roșie – martie 1989

3. Desfășurarea lucrărilor Conferinței pe țară a mișcării sportive – martie 1989

4. Desfășurarea adunărilor generale de dare de seamă și alegeri ale organizațiilor UTC conduse de birouri – ianuarie-februarie 1989

5. Desfășurarea adunărilor generale de dări de seamă și alegeri la cooperativele de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor și la cooperativele de credit – februarie 1989

C. Acțiuni pe linia activității economico-sociale

1. Desfășurarea adunărilor generale ale oamenilor muncii pentru analiza, pe bază de bilanț, a activității desfășurate în anul 1988 și măsurile ce trebuie adoptate pentru realizarea integrală a planului pe 1989 – ianuarie-februarie 1989

2. Desfășurarea recensământului animalelor domestice – 20-28 ianuarie 1989

16 ianuarie 1989

DANIC, Fond CC al PCR – Secția Organizatorică, dos. nr. 5/1989

„Petre Țuțea și alții“, capodopera Securității

(Urmare din pag. I)

Era destul să-i pun o întrebare și cred că vorbea o jumătate de oră. Vorbea cu elocvență și își dezvolta ideile cu o mare plăcere. Era o sărbătoare să-l asculți. Era un orator formidabil. După vreo jumate de oră începea să se încălzească, ochii îi străluceau, figura lui prindea culoare, apoi începea să dea jos din hainele cu care era infofolit și să gesticuleze din ce în ce mai amplu. Pe măsură ce vorbea mă minunam, căci omul din fața mea se transforma. Bătrânul suferind și anemic devenea treptat o mare forță care te copleșea. Era așa de limpede și convingător în expunere, încât era imposibil să nu înțelegi când îți explica ceva, să nu intri în miezul problemei. Desigur, nu eram eu partenerul ideal pentru o discuție, dar lui Petre Țuțea îi plăcea să vorbească, ducea lipsă de ascultători“.

Notele din dosarul informativ din ianuarie '89 îl conturează pe „Nea Petrache“, cum îi spuneau mulți dintre apropiați, în câteva linii strâmbe: „Este preocupat de redactarea unor lucrări filosofice idealiste pe care le-a difuzat în rândul unor legături ale sale“, „Este nemulțumit de faptul că scrierile sale filosofice nu sunt apreciate și publicate, și de aceea le dă spre studiere unor legături mai apropiate, în manuscris sau dactilografiate“, „Este o persoană cu o solidă cultură filosofică idealist mistică, jonglând cu termeni și concepții filosofice și reușind, prin modul în care știe să analizeze diferite evenimente internaționale, să stârnească interesul auditoriului și, prin aceasta, considerându-se una dintre cele mai luminate minți“. Lucruri pentru care se impune clarificarea unor chestiuni prin rețeaua de informatori, dar și prin „mijloacele speciale ale tehnicii operative care se află instalate la domiciliul obiectivului“. Securitatea voia să afle „cine sunt persoanele care îi dactilografiază lucrările; cine îi facilitează scoaterea sau introducerea în sau din exterior de publicații sau diverse obiecte; ce intenționează să facă cu lucrările sale și ce persoane au cunoștință de ele; cui a promis că îi dă câte un exemplar“.

Așa că, până la sfârșitul lui februarie 1989, au trecut pe la interogatoriu mai multe persoane dintre cele care îl vizitau în mod frecvent pe Petre Țuțea.

Scriitorul și profesorul Marcel Petrișor, cel care nota prelegerile lui „Nea Petrache“, povestește că în București lui Țuțea i se spunea „Socratele României“. „Dar Securitatea nu era interesată de aspectul socratic, ci de faptul că el era o reminiscență din marile figuri pe care Legiunea le avusese. Voiau să fie, dacă se poate, distrus. În pușcărie nu l-au distrus, așa că voiau să-i limiteze contactele cu lumea. El era urmărit în mod special, așa cum nu erau alții. Subliniia importanța naționalismului, a tradiției, a ortodoxiei și ecourile astea care pătrundeau în «sferele înalte» nu conveneau.“

Marcel Petrișor își mai amintește că „în blocul de vizavi era un punct de supraveghere, iar pe același palier al blocului în care locuia erau niște vecine care stăteau cu chirie, niște parașute care controlau cine vine în fiecare zi. Nea Petrică le privea ca pe niște nepoate, nu s-a supărat pe ele, deși l-au și furat odată.“

În primele luni ale lui '89 a trecut pe la interogatoriu, inevitabil, și Țuțea: „Tovarășu' Țuțea, dumneata corupi tineretu'!“. „Cum să fac eu asta cu o singură gură, când dumneavoastră aveți radioul, televiziunea și toate celelalte la dispoziție!?“ „Da' ce le spui dumneata tinerilor?! La 1 decembrie, când noi încercam să organizăm sărbătoarea, să vorbim, să comemorăm, să discutăm, dumneata, în fața Athénée Palace, strânseseși mai multă lume decât putusem noi să strângem.“ Lui Nea Petrache îi venea să glumească: „Domn'le, dacă mă mai acuzați de chestia asta, să știți că o să vă pară rău“. „Cum adică, ne amenințI?“ „Păi, o să mor de râs dacă vă mai aud, și eu sunt sărac, nu mai are cine să mă înmormânteze, va trebui să mă înmormântați voi!“ „Domn'le , nu îți bate joc de noi!“ (...) „Da' de ce m-ați adus aici?“ „Să stăm de vorbă...“ „Atunci când ați venit la percheziție ați zis că pentru Biblii, pentru literatură pornografică și pentru droguri. Păi, pentru asta m-ați adus voi pe mine?!“ Așa își amintește Marcel Petrișor povestea lui Țuțea după vizita la Securitate.

„Percheziții le erau pretextul pentru a vedea cine era pe-acolo, ce cărți mai are, motive ca să-l umfle și să-l ducă la interogatoriu. Inițial te chemau printr-o carte poștală, printr-o convocare, dar dacă nu răspundeai veneau și îți făceau percheziție ca să motiveze cumva. M-au chemat și pe mine, nu m-am dus și au venit la scotocit. Apoi m-au luat la interogatoriu și m-au sfătuit să renunț la vizite. Le-am spus că eu sunt legat de el pe viață și că nu renunț. Atunci mi-au cerut să nu-i mai aduc pe alții.“

Printre cei care au fost „săltați“ în această perioadă a fost și studentul de la Litere de atunci Marian Munteanu: „De ceva vreme, datorită profesorilor mei Ion Coja și Ioan Alexandru, am ajuns acasă la «bătrân». Mai mulți oameni apropiați încercau să l ajute, iar rolul meu inițial era acela de a merge zilnic la plimbare cu dânsul. Făceam asta de prin '87. Eram acolo de la două și jumătate după-amiaza până pe la 5-6 seara. Se mișca destul de greu, avea nevoie de sprijin, iar pentru mine a fost marea șansă de a-l asculta aproape în fiecare zi. Avea acest har extraordinar de a te captiva și o disponibilitate uriașă de a vorbi. Ținea prelegeri ore întregi pe diverse teme. Eram conștient de riscul pe care mi-l asum, dar șansa de a sta în preajma «bătrânului» întrecea orice fel de risc. Întâlnirea cu un om ca el face parte dintre ocaziile foarte rare în viață. Am adus foarte mulți colegi la el, îi luam cu mine la plimbările prin parc, mă gândeam să nu profit singur de acest tezaur. Cei de la Securitate au simțit asta ca pe o foarte periculoasă formă de coagulare în jurul lui a unor grupuri numeroase.

Prima dată am primit niște atenționări indirecte, prin '88. Am fost chemat la Organizația de Partid a Facultății, era acolo și o persoană din partea Securității. Mi s-a spus că nu e un lucru bun să mobilizez studenții și să-i duc la el. A fost ca un avertisment.

Mi-am dat seama că eram urmăriți, filajul era aproape vizibil, era evident că erau unii care se țineau după noi la o anumită distanță când ieșeam la plimbare, ne făceau și poze. Era chiar amuzant... Nu știu ce-și imaginau ei că puteam face, un bătrân cu un tânăr care se plimbă prin parc...

La începutul lui 1989, doi colegi, care fuseseră deja chemați, m-au anunțat că a început o anchetă și că o să mă ia și pe mine. Acum nici nu mai știu dacă să le fiu recunoscător sau nu, pentru că am distrus atunci niște materiale pe care mi le notasem de-a lungul vremii din prelegerile «bătrânului». Au venit acasă, mi-au făcut percheziție în lipsa mea, iar a doua zi m-au ridicat de la facultate. Am fost mai multe zile interogat la un sediu al Securității din Strada Eforie.

Nu au fost violenți, chiar au fost decenți, pot spune, dar erau, desigur, foarte amenințători. Mi s-a spus că risc cinci ani de închisoare potrivit Codului Penal, pentru că ceea ce făceam eu putea fi interpretat ca propagandă împotriva marxism-leninismului și ca activitate de organizare a unor grupuri... Pentru mine era însă o chestiune mult mai periculoasă, pentru că aveam sarcina de a da mai multe telefoane. «Bătrânul» nu vedea foarte bine și mă punea pe mine să sun și să transmit anumite mesaje... Nu erau mari conspirații, dar am aflat mai târziu că și aceste persoane pe care eu le sunam au fost vizate de această anchetă. Îmi era frică să nu fie considerată o conspirație împotriva regimului, ceva de genul ăsta... Eram îngrijorat și pentru el, pentru că era într-o stare ceva mai dificilă cu sănătatea și o eventuală arestare i-ar fi provocat sfârșitul.

Au încercat atunci să obțină de la mine niște date care să justifice acțiunea. Eu le-am spus tot timpul că «discuțiile» sunt prelegeri de filosofie, de economie, niște chestiuni culturale. La un moment dat, a apărut un colonel destul de agresiv. Nimeni nu se prezenta pe nume. De regulă, eram în cameră cu un căpitan și cu un locotenent, așa se prezentaseră, fără grade și nume adevărate. Mi s-a impus să nu îl mai vizitez și mi s-a spus că de data asta mă lasă liber, dar dacă se repetă voi fi arestat și închis. Sigur că eu m-am dus la el în continuare, dar din acel moment nu am mai dus pe nimeni, pentru că nu voiam să mai expun pe cineva. Din interogatoriu mi-am dat seama că ascultaseră telefoanele, că erau microfoane în casă și că totul era urmărit.

Îmi puneau întrebări din conversații pe care le avusesem doar eu cu el. Mă întrebau chestiuni de genul: «Dar când a spus de consecințele revoluției franceze și a dat exemplu că la noi socialismul a avut rol negativ?!». Eu le spuneam mereu că sunt lucruri de un înalt nivel intelectual. «Dar pentru că tăceai înseamnă că erai de acord cu el». «Eu sunt doar un student, încerc să învăț de la el...» Le spuneam bla-blauri până la exasperare, ei nu pricepeau exact ce spune el și erau enervați de o anumită terminologie. Am scăpat ieftin, pentru că eu cred că ancheta viza persoane mai importante care erau în contact cu dânsul, de exemplu Ioan Alexandru, profesorul meu de literatură universală, care vorbea la curs de Țuțea și recomanda studenților să meargă la el“.

După cele câteva zile de interogatoriu, Marian Munteanu i-a povestit lui Nea Petrache experiența. Răspunsul lui a fost premonitoriu: „Dragul meu, regimul ăsta se va prăbuși curând. Dacă pentru un bătrân de aproape 90 de ani fac atâta tevatură înseamnă că sunt pe ducă“. Toți cei care au fost în preajma „maestrului“ – Țuțea ura cuvântul – își amintesc obligatoriu de uriașul simț al umorului pe care îl avea. Pe studentul Munteanu l-a întrebat după vizita la Securitate: „Te-au bătut?“. „Din fericire, nu.“ „Eh, atunci înseamnă că nu îmi mai acordă atâta importanță“, a râs Nea Petrache. „Făcea glume, zicea că sunt niște tâmpiți care oricum nu înțeleg nimic. Îmi spunea că la întâlnirile cu ei e bine să le spunem lucrurile adevărate, poate li se deschide mintea.“

Carmen DRAGOMIR

ÎNCEPUT DE AN CU SUCCESE LA HANDBAL

În urmă cu 20 de ani, handbalul românesc încă avea un cuvânt de spus în Europa. Nu numai cel feminin, dar și cel masculin. La începutul anului 1989, nici fetele, nici băieții n-au zăbovit prea mult în vacanță. În luna ianuarie, reprezentantele României în cupele europene la handbal feminin au avut meciuri dificile, însă toate au izbutit să meargă mai departe, în timp ce naționala masculină a câștigat un puternic turneu la Paris.

În prima manșă a optimilor CCE, campioana Mureșul Tg. Mureș a învins la scor, 32-23, formația norvegiană Byasen I.L. Trondheim. „Mureșencele au jucat mai slab în prima parte a meciului, atacurile au fost lente, din poziții fixe, cu ezitări în conducerea mingii și cu multe ratări (inclusiv pe contraatac), iar apărarea a fost adesea depășită de infiltrările norvegiencelor (...) Cu totul altfel au jucat mureșencele după pauză: atacuri rapide, derutante, datorate unei gândiri lucide și eficiente, ca și o apărare bine organizată majoritatea timpului", relata ziarul Sportul. Returul de la Trondheim, de la 21 ianuarie, avea să fie dramatic, fetele antrenate de Valentin Pop fiind învinse, 19-27, dar reușind calificarea în sferturi grație unui gol înscris în ultimele secunde de Eva Mozsi.

La rândul său, Știința Bacău a trecut în primul meci al optimilor Cupei Cupelor cu 24-22 de echipa est-germană Empor Rostock. Româncele au izbutit însă o calificare la limită după înfrângerea la doar un gol, 19-20, din partida retur. „La Rostock, studentele au făcut un joc pe măsura prestigiului lor și a performanțelor înregistrate în ultima vreme sub conducerea antrenorilor Mihai Pintea și Costel Petrea, joc în urma căruia au pierdut, e drept, cu 19-20, dar diferența minimă le-a asigurat accesul la faza superioară a competiției", scria Sportul.

După un prim meci dezamăgitor în care au fost învinse, 23-29, jucătoarele de la Chimistul Rm. Vâlcea s-au revanșat în retur, pe teren propriu, spulberându-și cu 34-18 adversarele cehoslovace de la ZVL Tatran Prešov. Sportul relata, la vremea respectivă, performanța vâlcencelor: „Splendidă victorie duminică dimineață în Sala Sporturilor de aici! Chimistul Rm. Vâlcea, la capătul unui joc de autentică clasă internațională, a câștigat cu 34-18 partida-retur a «optimilor» de finală ale Cupei IHF cu formația cehoslovacă ZVL Prešov. Handbalistele vâlcene au evoluat de astă dată la o cotă ridicată a potențialului de care dispun, atât echipa în ansamblul ei, cât și fiecare dintre jucătoare".

La rândul său, reprezentativa masculină de handbal a participat, în luna ianuarie, la un puternic turneu la Paris, competiție pe care de altfel a și câștigat-o. „Echipa pregătită de antrenorul emerit Cornel Oțelea și Ghiță Licu a ocupat primul loc într-o competiție ce a reunit echipe puternice din Europa. În finală, naționala României a învins cu 25-20 echipa sovietică Neva Leningrad", nota Sportul. Handbaliștii români se aflau în plină pregătire pentru jocurile din Grupa B a Campionatului Mondial, care urmau să se dispute în luna februarie.

Delia GOMOESCU

Eva Mozsi, într-o spectaculoasă aruncare la poartă Foto: Revista Sport

Handbal feminin – cupele europene

Optimi: tur (14-15 ianuarie) – retur (21-22 ianuarie)

CCE: Mureșul Tg. Mureș – Byasen I.L. Trondheim	32-23	19-27
Cupa Cupelor: Știința Bacău – Empor Rostock	24-22	19-20
Cupa IHF: ZVL Tatran Prešov – Chimistul Rm. Vâlcea	29-23	18-34

Handbal masculin – turneul de la Paris

România – Barma Karvina (Cehoslovacia)	25-20
România – Franța (tineret)	23-22
România – Dynamo Berlin (RFG)	29-24
Finala: România – Neva Leningrad (URSS)	25-20

RADIOGRAFII CULINARE

Mâncare de purcel „bolnav"

Răsfoim, în bucătăria dnei Marcela Popa, din București, un „document" pe care, împreună, am convenit să îl numim „caiet de rețete din totalitarism". Din când în când, rețetele poartă mențiuni referitoare la prietena de la care le-a împrumutat: „Cataif (Nuți)", „Știucă umplută – de la Dorina", „Biscuiți cum îi plac lui Andrei (rețetă de la Monica Ghirvasiuc)", „Pulpă de porc, la cuptor, cu sos roșu (Monica G.)"...

Despre această ultimă rețetă ne spune că devenise o adevărată tradiție în familie, mâncarea fiind servită cu piure de cartofi și gogoșari la oțet. „Ori de câte ori aveam prilejul, cumpăram de la țară, de la o rudă care lucra la un CAP, la zootehnie, câte o pulpă de porc. Nea Mihai era tehnician și de câte ori se făceau tranșări de animale, acolo, la ei, o parte din carne se împărțea între oamenii din sectorul zootehnic". Nu știe foarte exact cum decurgeau lucrurile, doar că din când în când, nu foarte des, ca să nu bată la ochi, veterinarul declara că mai multe animale (și nu numai porci, ci și oi ori chiar viței) s-au îmbolnăvit și trebuie sacrificate. Bineînțeles, animalele nu aveau nimic. Erau cât se poate de sănătoase! Dar astfel se putea face rost de carne, pe care o achiziționau pe un preț de nimic unii dintre specialiștii agricoli (ingineri, medici veterinari, economistul CAP-ului etc.), unele „personalități" din comună (între ei, șeful de post și primarul), precum și câțiva dintre lucrătorii de la zootehnie. Așa se alegea și nea Mihai cu câte o jumătate dintr-un purcel, din care vindea mai departe neamurilor „de la oraș". Dna Marcela era cât se poate de mulțumită atunci când primea telefon să se ducă la Căminul studențesc, de unde lua de la băiatul lui nea Mihai pachetul cu carne și lăsa banii conveniți în loc. Iar în drum spre casă trecea pe la Alimentara, să cumpere un borcan de 800 g cu gogoșari și două cutiuțe cu pastă de tomate.

Punctând, astfel, un moment din viața cotidiană a anului 1989, transcriem și noi, conștiincios, rețeta de „Pulpă de porc, la cuptor, cu sos roșu" într-un alt caiet pe care, poate, îl vom răsfoi peste vreo 20 de ani.

Tudor CIREȘ

Pulpă din carne de porc, la cuptor, cu sos roşu

Ingrediente: o pulpă de porc, sare, două cepe, piper, două linguri de grăsime, 5-6 căței de usturoi, un pahar cu vin, zeamă de oase (sau apă fiartă), 100 g pastă de tomate.

Preparare: Pulpa de porc se spală, se curăță și se fasonează. Se crestează din loc în loc, cu vârful cuțitului, și se pun în crestătură jumătăți de căței de usturoi. Cepele se curăță, se spală, se taie felii și se așază pe fundul unei cratițe de fontă (e bună și o cratiță emailată), suficient de înaltă și de largă. Se toarnă deasupra vinul, apoi se acoperă cu zeamă de oase (sau cu apă fiartă, caldă). Se dă la cuptor, cu vasul acoperit, la foc mic. După fiecare sfert de oră, se trage cratița și se răsucește pulpa de porc pe altă parte, pentru ca să iasă carnea bine pătrunsă. După o jumătate de oră, se condimentează zeama, iar după o oră se adaugă în sos și bulionul și se mai potrivește de gust, dându-se la cuptor de data aceasta fără capac. Se lasă până când sosul scade suficient, carnea este moale în interior și a început să formeze o crustă deasupra. Pentru servire, pulpa de porc se taie felii. Se servește cu piure de cartofi, cu sosul (strecurat) deasupra și cu gogoșari la oțet alături.

BULĂ ȘI AI LUI

Întrebare: Când îi spunea Elena lui Nicu Maiestate?!

Răspuns: Atunci când îl întreba: Nicule, mai ie state de vizitat...

●●●

Ceaușescu cu nevasta, în elicopter. Leana îi zice:

– Uite, Nicule, se vede râurile!...

– Nu tu, astea nu e râurile, astea e șoselele!...

Pilotul intervine:

– Nu, astea e cozile...!

●●●

După marile inundații, Ceaușescu își convoacă apropiații ca să facă un bilanț al ajutoarelor. Privind rapoartele în care se centraliza aportul de valută forte, șeful exclamă:

– Bravo! Luați măsuri de pe acum: peste doi ani dăm foc!

●●●

Leana îi spune într-o zi lui Nicu:

– Auzi, Nicule... Ce ar fi să mă pui și pe mine prim-ministru ca Dăscălescu?

– Ești nebună, Leano! Unde mai văzuși tu țară cu doi prim-miniștri?

– Păi cum să nu! Da' Franța, Jac și Rac...

●●●

Ceaușescu se întorcea o dată cu avionul cu nevasta din străinătate. La intrarea în țară s-a auzit o bubuitură și avionul s-a zguduit puternic.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Ceaușescu speriat.

– Tovarășe Nicolae Ceaușescu, permiteți să raportez: ne-am lovit de nivelul de trai ridicat!

●●●

Oră de istorie într-o școală primară.

– Spune-mi, Goguță, ce eveniment important a avut loc în anul 1918?

– S-a născut la Scorniceștii tovarășul Nicolae Ceaușescu, iubitul nostru președinte!

– Foarte bine. Dar în 1944?

Goguță răspunde prompt:

– S-au sărbătorit 26 de ani de la nașterea tovarășului Nicolae Ceaușescu!

●●●

Miting mare, lumea striga:

– Ceaușescu – PCR! Ura! Ura!

Unul singur, mai amărât, sta mai în spate și nu scotea o vorbă. Un securist se apropie de el și îl întreabă:

– Ce faci, tovarășe, de ce nu strigi ura?

– Sunt răgușit, răspunde omul, dar ura e aici, în suflet.

●●●

După discuția cu Prunariu, primul român trimis în Cosmos, Ceaușescu îi zice cam nedumerit nevesti-sii:

– Ascultă, Lenuțo, Prunariu zicea că a avut unele probleme din cauza legii gravitației. Nu știi tu minte, când am dat eu legea asta?

– Ce mă-ntrebi pe mine, Nicule, eu sunt cu știința, tu ești cu legile!

tv 21 ianuarie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână. Țară frumoasă, țară de dor. Melodii populare românești.
România 89. Reportaj.
Imn în ianuarie. Moment poetic.
Baladele acestui pământ. Recital Victor Socaciu.
Din universul desenului animat. Recital Stela Enache.
Din Filmoteca de aur TV.
Cântece de neuitat cu: Elvira Cîrje, Cleopatra Melidoneanu, Valentin Teodorian, Florin Georgescu.
Autografe lirice: Marcel Dragomir, Dumitru Lupu, Ileana Șipoteanu.
Redactorii ediției: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor.
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:00 Telejurnal
19:25 Sub tricolor, sub roșu steag. Versuri patriotice, revoluționare. Redactor Viorel Grecu. Regia artistică Cristian Munteanu
19:40 Teleenciclopedia. Redactori: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20:10 Baladă pentru acest pământ. Spectacol literar-muzical. Redactor Marioara Murărescu
20:50 Film artistic. Vulcanul stins. Producție a Casei de Filme Patru. Premieră TV. Cu: Adrian Pintea, Mircea Andreescu, Alexandru Repan, Mihai Catrița, Dana Dogaru, Petrică Gheorghiu, Ruxandra Bucescu, Florin Tănase, Oana Sîrbu, Valeriu Paraschiv. Scenariul Dumitru Carabăț. Regia George Cornea.
22:20 Telejurnal
22:30 Închiderea programului

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Cooperativa Metalo Casnică, cu sediul în București, str. Ateneului nr.7, sect. 1, încadrează în condițiile legii 12/1971 tâmplari mecanici, tâmplari și matrițeri, categ 3-6, cu domicilul stabil în municipiul București.

Întreprinderea Antrepriză de Semnalizări și Automatizări Feroviare București, cu sediul în Cal. Giulești nr. 14, Sector 6 București, încadrează conform Legii 12/1971: tractoriști rutieriști pentru lucrări în țară. Încadrații vor beneficia de permise CFR și transport gratuit în interesul serviciului. Relații la sediul unității.

Coop. Radio Progres încadrează urgent, conform Legii 12/1971, cu domicilul stabil în București: primitor-distribuitor cu gestiune piese electronice, șef depozit piese electronice, paznici.

VÂNZĂRI

Aragaz două-trei focuri, eventual cu butelie, ceas, perfecte.

Vând Fiat 126 (Polski) consum 4%, stare perfectă.

Lămpi televizor Temp 6, căciulă, guler marmotă, rochii seară, ghete damă.

Vând sufragerie palisandru, combină Sanyo, televizor Diamant, oglindă cristal.

Convenabil bibliotecă, planșetă 2 Ao rabatabilă 90°, trusă compas, lampă gaz birou, costum bărbătesc 54, pene strut.

Casetofon Electromureș 3 motoare, servici masă porțelan deosebit.

Vând mașină tras lână în bună stare. Com. Vișina, sat Broșteni Deal.

Fototapet, aparat ras Philips, fotoaparat Premier, televizor Opera, pantofi damă, rochii ocazie, farduri.

Vând apartament două camere, comandate, etaj 7, Ștefan Cel Mare 228. Combină muzicală Akay completă, mașină spălat program, bicicletă Pegas, bob-sănius, diverse obiecte casnice.

amintiri

Guma de mestecat de 1 leu, „desertul" preferat al multor copii

La TVR nu aveai voie să ironizezi nici subiectele casnice

Cât îl costa pe Marin Traian un zâmbet pe 16 mm? Uneori, chiar mult. Pentru că, dacă depășea anumite limite ale acelui bun-simț penibil impus de regimul Ceaușescu, atunci i se scotea emisiunea de pe post – Un zâmbet pe 16 mm fiind o emisiune cu iz satiric, ce s-a difuzat pe vremea aceea la TVR. Dar Marin Traian a făcut ce-a făcut și a reușit să-și ducă „zâmbetul" până la capăt, adică până în 1989, rubrica lui fiind singura satirică acceptată atunci în televiziune.

În 1989, nu se prefigura nimic neobișnuit pentru Marin Traian, în sensul că, în afară de faptul că programul lui favorit (pe care-l și realiza), Un zâmbet pe 16 mm, era din când în când scos din grila TVR-ului, 1989 l-a prins prezentând și Albumul Duminical. „Ne-au dat voie să-l facem și în direct."

Precum regulile de week-end, în ceea ce privește condusul mașinii (o sâmbătă cu soț, una fără soț), într-o duminică, prezenta Albumul Duminical Marin Traian, în emisiune invitând de fiecare dată câte o actriță, iar în duminica viitoare, la pupitru, alături de un actor se afla una dintre colegele lui din redacție.

O poveste a absurdului dus la limita prostiei, dar cu reflexii amuzante acum, s-a petrecut, la un moment dat, în trâmbițatul an '89. Așadar, în cadrul Albumului Duminical, Marin Traian o avea ca invitată pe Tamara Buciuceanu Botez. Discuția, amicală, s-a încins pe tema unui subiect casnic, dar din care amândoi (atât Marin Traian, cât și Tamara) își făcuseră un hobby, demonstrându-și calitățile printre prieteni: pusul murăturilor. Și dă-i cu rețete. Imaginați-vă că paranoia comunistă a făcut caz și din subiectul acesta. „Într-una din pauzele pe care le-am luat în timpul emisiunii, am primit un telefon important prin care s-a cerut suspendarea emisiunii. De ce? Pentru că statul avea fabrică de murături și au zis: «Domne, voi sabotați fabricile astea care fac conserve. Să încetați imediat cu emisiunea asta». A trebuit s-o scot din emisiune pe Tamara Buciuceanu, spunându-i că imediat după ea o să vină o altă invitată. Ea nu s-a prins. Nu a știut nici până azi care a fost adevăratul motiv." Și mai este o poveste. „O aveam invitată în emisiune pe Dorina Lazăr, actualul director al Teatrului Odeon. Discutam despre un teatru în cadrul căruia juca și ea, Dorina Lazăr plângându-se că nu prea sunt spectatori. La fel s-a întâmplat, ca și în cazul Tamarei Buciuceanu. În pauză, am primit un telefon și ni s-a cerut s-o scoatem de pe post pentru că face reclamă proastă teatrului socialist."

Arhiva personală Marin Traian

Chiar dacă primeau sancțiuni și fel de fel de amenințări, oamenii nu cedau și încercau, totuși, să-și facă munca într-un mod interesant. „La un moment dat, am vrut să fac un lucru mai curajos. Era acea nebunie pe mijloacele de transport și am vrut să-i înscenez ceva directorului general al RATB (care atunci se chema STB), despre care ulterior aflasem că făcea parte din familia lui Dej. Prin urmare, l-am urmărit câteva zile, ca să văd cu ce anume circulă. Am văzut că mergea, în fiecare zi, cu mașina. Și atunci mi-am făcut un scenariu. Pe traseul pe care trecea mașina lui, vorbisem cu un actor, Mircea Stoenescu – Dumnezeu să-l ierte – să lește în fața mașinii directorului STB, pentru ca el să coboare din mașină, iar eu să încerc cumva să-l oblig să urce și el într-un tramvai, acolo unde oamenii călătoreau precum scrumbiile." Planul n-a fost dus până la capăt. Marin Traian a fost turnat de un fost coleg din radio chiar la STB, iar „omul vizat" și-a schimbat traseul pe care obișnuia să-l facă zilnic cu mașina. Și în condițiile acestea, Marin Traian a filmat, totuși, toată povestea pe care o regizase, spunând că lipsește din peisaj tocmai personajul principal, care-și schimbase, între timp, traseul. „Am făcut filmul și am vrut să-l difuzez, dar vicepreședintele televiziunii, care trebuia să-l aprobe, fusese și el avertizat de isprava mea, în care eroul negativ era tocmai una dintre rudele lui Dej și așa mai departe. Nu numai că mi-a fost interzis filmul, dar au ars pelicula, ca să nu mai existe nici o urmă."

Roxana-Ioana ANCUȚA

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Cooperativa Ceramica din Horezu lua banii, dar nu repara frigiderele

„Citind gazeta Orizont din 25 decembrie 1988 și observând că i-ați ajutat pe cetățenii din Titești și Galicea să-și repare frigiderele la atelierul de profil al Cooperativei Metalo-Chimica, vin cu rugămintea de a interveni și în cazul meu, care este asemănător, dacă nu chiar mai dureros", așa își începe scrisoarea Petre P. Bădulescu, din Polovragi, care din vara anului 1986(!) a pornit să-și repare frigiderul din atelierul Cooperativei Ceramica Horezu. E drept că „reparația" s-a făcut într-un timp, omul a plătit 2.585 lei, dar degeaba; fiindcă în cinci zile a trebuit să se întoarcă cu aparatul la atelier. De atunci, frigiderul se află (unde credeți?) la Rm. Vâlcea, la unul dintre atelierele Cooperativei Metalo-Chimice. De ce? Aflăm de la Mihai Caliciu, șeful atelierului din Horezu: „Neavând piese și aparatura necesară, ducem frigiderele în municipiu, cel în discuție fiind la atelierul condus de Ion Ion". Nu l-am mai întrebat pe responsabilul Ion Ion de ce delegatul de la Horezu, care s-a dus să ridice frigiderul în termen, i s-a răspuns „nu sunt piese". Întrebăm acum: dacă între Ceramica și Metalo-Chimica există contract pentru transfer de lucrări? Dacă cooperativa din Rm. Vâlcea are „bunăvoința" să repare frigiderul în cauză? Când are de gând cooperativa din Horezu să se doteze cu cele necesare (stație de încărcat etc.) în așa fel încât comenzile să nu mai fie „pasate"? Așteptăm răspunsurile cuvenite.

La Maternitatea Horezu, medicul de gardă a „ratat" o naștere

Nicăieri nu se poate face rabat de la disciplina muncii, dar cu atât mai mult într-o maternitate. Reamintim acest adevăr întrucât o scrisoare primită la redacție și verificată la fața locului ne-a pus în situația să constatăm că scrisoarea este semnată de o mamă al cărei copil a decedat înainte de naștere. Examenul medico-legal scoate în evidență că fătul a încetat din viață încă înainte de a veni pe lume și, din nefericire, ar fi avut aceeași soartă indiferent câtă îngrijire medicală i s-ar fi acordat. Subliniem deci că personalul maternității nu se face vinovat de situația dramatică petrecută. Cu toate acestea, pornind de la cercetarea cazului, am putut constata anumite nereguli în calitatea actului medical, pe care le semnalăm în speranța că nu se vor mai repeta. Pe scurt, este vorba de faptul că sora de obstetică-ginecologie Maria Frigură nu l-a chemat pe medicul de gardă, Constantin Ploscaru, în momentul când s-a declanșat ultimul moment al nașterii. Mai mult, sora, care a asistat pacienta în tot timpul travaliului, afirmă că a lipsit în acest moment important, fiind înlocuită de o colegă, ea mergând să facă „tratamentul de la ora șase". Deci nașterea nu a fost urmărită de medic, ceea ce demonstrează și foaia de observație a evoluției nașterii, rămasă necompletată. Pe de altă parte, dr. C. Ploscaru afirmă: „... sora trebuia să mă cheme, dar nu o învinuiesc", ceea ce înseamnă că nici medicul de gardă – care știa că o naștere se află în curs de desfășurare – nu cunoaște foarte bine care sunt responsabilitățile într-o asemenea situație. Pentru faptul că o femeie a născut fără medic, contrar regulamentelor în vigoare, se face vinovat și dr. Ioan Picu, în calitatea sa de șef de secție, de specialist care trebuia să atragă atenția că este vorba de o mamă care naștea pentru prima oară, cu un făt dezvoltat, ceea ce intră în categoria sarcinilor problemă. Și, de asemenea, trebuia să instruiască bine personalul medical asupra îndatoririlor. De altfel, dr. I. Picu, secretar al organizației de partid, a recunoscut deschis că avem de a face cu un caz de indisciplină față de care vor trebui luate cele mai adecvate măsuri. Adăugând că și la Direcția Sanitară s-au înțeles corect cele arătate mai sus și se va pune cazul în discuția Colegiului de disciplină, încheiem arătând că cele întâmplate constituie un caz singular, ele nu caracterizează personalul medical de la Spitalul Horezu, de la maternitatea acestui spital, unde sunt create toate condițiile pentru ca femeile să aducă pe lume copii în cea mai deplină siguranță.

Gheorghe Smeoreanu
Orizont, jud. Vâlcea,
nr. 2441 din 1989

vremea

Vremea a fost caldă, iar cerul mai mult noros în regiunile nordice și temporar noros în rest. Au căzut precipitații slabe sub formă de ploaie, lapoviță și ninsoare în nordul, centrul și nord-estul țării. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări trecătoare la munte și în nord-estul țării, din sector nord-vest. Temperaturile au fost cuprinse între minus 7 și plus 8 grade. În vestul și centrul țării s-a semnalat ceață. În București, vremea a fost caldă. Vântul a suflat slab până la moderat.

IEȘI... CU FRUNCEA SUS!

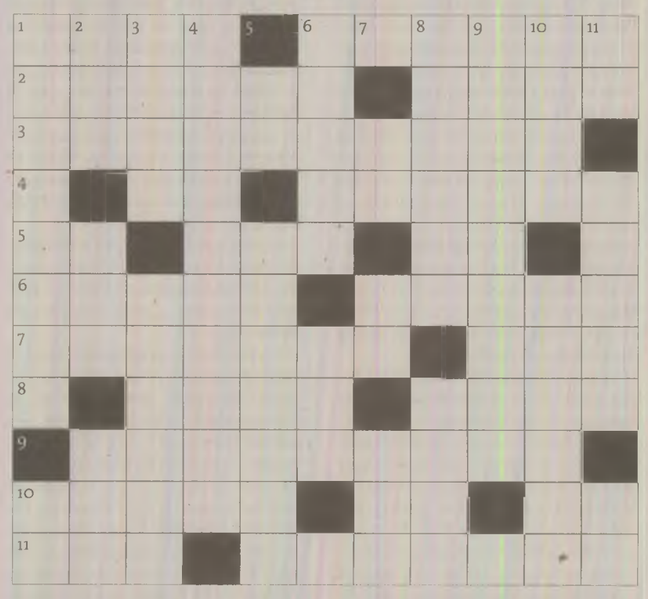

ORIZONTAL: 1) Termen limită – Are o violentă durere de dinți. 2) Străbătută de o mână de oameni – Unități pentru volume. 3) Asigurare facultativă. 4) Clasamente finale! – Lanț de bicicletă. 5) Lăsate mai la urmă! – Mutare cu gardă la regină – O vorbă care biciuiește. 6) Baza piramidelor – Aproape omenesc. 7) Îmbuibați din mica ciupeală – Date de pământ. 8) Exprimă anumite dubii – Salutare pe linia frontului. 9) Înregistrați la inventare. 10) Act de succesiune – Dus de nas – Ajuns și prins din urmă! 11) Alertă, nealarmantă – Are o mulțime de cunoștințe.

VERTICAL: 1) Date pe mâna oricui – Tiv pe margini! 2) Emițător la baterie – Mai multe... la romani! – Folosit pentru extracția la sondă. 3) Salvator de la înec – Manechine la parada modei. 4) Angajament de pionier. 5) Cupola circului – Arderi ale organismului în mediu acvatic. 6) De-ale carnavalului – Vită al cărei mușchi se păstrează la rece. 7) Răspunde unei invitații la recepție – Notă de încheiere – Rama unei pânze. 8) Coborâte din înălțime – O insulă înverzită în marea pustie. 9) Un plus de bun gust în felul său. 10) Traseul porumbeilor călători – Trăiește și ea după cum i-e scris. 11) Dinții de jos! – Se remarcă la galerie – Esență de castan!

Revista Rebus nr. 11/1989

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES